№ 84 (3927)

28 кастрычніка 2014 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

АФІЦЫЙНА

Нарэшце

Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ №506 "Аб павышэнні пенсій". Пенсіянеры чакалі гэтага, скажам прама, доўга.

Дакументам прадугледжваецца правесці з 1 лістапада 2014 года карэкціроўку фактычнага заробку пенсіянераў і пераразлік працоўных пенсій. У выніку з 1 лістапада працоўныя пенсіі грамадзян павялічацца на 5,3%.

Сёлета гэта трэцяе павышэнне пенсій. У кастрычніку сярэдні памер працоўных пенсій беларускіх пенсіянераў быў крыху больш за 2,5 мільёна рублёў.

ТЫМ ЧАСАМ

Беларускія ўлады павінны прыняць меры па запаволенні тэмпаў росту намінальнай зарплаты ў краіне. Такія высновы зрабілі аналітыкі расійскага Sberbank CIB. *"Для зніжэння інфляцыі і памяншэння ціску на беларускі рубель неабходна, каб запаволіўся рост намінальнай заработнай платы"*, — гаворыцца ў квартальным аглядзе Sberbank CIB, апублікаваным на сайце кампаніі. Эксперты адзначаюць, што за 8 месяцаў бягучага года рэальныя наяўныя грашовыя даходы выраслі на 2,7 працэнта ў параўнанні з тым жа перыядам мінулага года, адная у намінальным выражэнні іх прырост склаў 21,2 працэнта. *"Рэальныя даходы насельніцтва раслі тымі ж тэмпамі, што і прадукцыйнасць працы, і празмерны намінальны рост нівеліраваўся інфляцыяй"*, — канстатавалі аналітыкі.

ДА ВЕДАМА

На ўліку ва ўпраўленнях па працы, занятасці і сацыяльнай абароне ў 2014 годзе знаходзілася 2 мільёны 549 тысяч 600 пенсіянераў.

ПАМЯЦЬ

Шэсце на «Дзяды» будзе

Мінгарвыканкам дазволіў правядзенне 2 лістапада ў сталіцы шэсця і мітынгу, прысвечаных Дню памяці продкаў «Дзяды».

У адказе арганізатарам, Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі — БНФ, гарадскія ўлады паведамляюць, што з улікам вопыту правядзення аналагічных мерапрыемстваў у мінулыя гады зараз акцыя таксама дазваляецца з агульнай колькасцю ўдзельнікаў да 5 тысяч чалавек.

Мерапрыемства пройдзе ў наступным парадку:

10.30—11.00 — збор удзельнікаў на пляцоўцы перад будынкам ААТ "Мінскі гадзіннікавы завод" (пр.Незалежнасці, 95);

11.00—14.30 — дэманстрацыя па тратуарах па маршруце: пляцоўка перад будынкам ААТ "Мінскі гадзіннікавы завод" — пр-т Незалежнасці — вул.Калінoўскага — вул.Сядых — вул.Карбышава — вул.Гамарніка — вул.Мірашнічэнкі — Мінская кальцавая аўтадарога (падземны пешаходны пераход пад МКАД да ўрочышча "Курапаты").

З 14.30 да 17.00 у Курапатах адбудзецца дазволены мітынг.

"Мерапрыемства пройдзе па традыцыйнай схеме, — кажа намеснік старшыні КХП-БНФ **Юрась Беленькі**. — *У апошнія гады назіраецца тэндэнцыя, што на "Дзяды" прыходзіць усё больш моладзі. Пры гэтым прыходзяць не проста так, а з разуменнем сутнасці Дня памяці продкаў, і гэта нас вельмі ўсцешвае. Да таго ж сёння ўкраінскія падзеі прымушаюць людзей больш востра глянуць на 1930—1940-я гады, бо тое, што рабіла савецкая Расія ў Беларусі, падпадае пад паняцце генацыду. І зараз мы бачым, што Расія застаецца агрэсіўнай імперыяй. У такіх умовах вельмі важна захаваць і адстаяць незалежнасць краіны, каб даць перспектыву для развіцця нацыі і дзяржавы".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

КАФЕ НА КРЕЩАТИКЕ

Александр ФЕДУТА

Еще ничего не закончилось, кроме выборов

Первые результаты досрочных выборов в украинскую Раду принесли несколько сенсаций. Главная из них — не то даже, что в Верховную Раду не попали коммунисты, зато прошел "Оппозиционный блок", за которым маячили нефтяные вышки бывшего сподвижника Януковича Юрия Бойко. Главная: выборы были признаны Москвой, о чем и заявил статс-секретарь МИД РФ Григорий Карасин.

Собственно говоря, Украине и украинцам было уже безразлично, признает Кремль результаты выборов или не признает. Украина, лишенная Крыма, ограбленная на Донбассе и Луганщине, одновременно утратила значительную часть электората, традиционно ориентированного на Россию. Не было бы счастья, да несчастье помогло, — вздохнули политики, — не будет в Раде реанимированной Партии регионов...

С последним утверждением очевидно поторопились. И сильно поторопились.

Около 10% голосов — это реальная оппозиция действующему руководству страны. Можно пренебречь ею, но... Вы хотели люстрации? Вы ее получили. Избиратель далеко не всегда придерживается той же точки зрения, что и демократическая пресса. Причем кроме партийного списка "Оппозиционного блока" в парламент избраны и несколько вполне одиозных персон, бывших столпами старой власти, — экс-премьер, угольный барон Ефим Звягильский; экс-глава ЦИК Украины Сергей Кивалов. От Умани избран автор ряда законов, позволявших "пилить бюджет" на тендерах, — тоже бывший "регионал" Антон Яценко.

Но эти цифры очень сильно отличаются от тех, что были в прошлом составе. Там Партия регионов могла "в ручном режиме" — поднятием рук, даже без электронного подсчета голосов — принять законы, которые просто вынуждали людей выходить на улицу. Там властвовали деньги — а если ты не продавался, то тебя запугивали, чтобы — тушкой ли, чучелом ли — ты подчинялся воле правящего большинства.

Можно возразить: и сейчас есть четко определившееся большинство. По предварительным подсчетам, около 22% получают "Народный фронт" премьер-министра Арсения Яценюка и "Блок Петра Порошенко", ориентированный на президента. Уже известно, что именно они станут основой будущей правительственной коалиции. А если добавить к ним 11% партии "Самопомощь" львовского мэра Андрея Садового и одномандатников, то и вовсе может получиться подавляющее большинство.

Вопрос — в принципах его формирования. Здесь не запугивали и не подкупали. Все эти политические силы шли в Верховную Раду, откровенно говоря избирателям, что они намерены вести Украину в Европу и строить правовое демократическое государство. Фактически впервые избиратели в Украине голосовали за целостную программу реформ, а не за язык, не против НАТО, не за своего донецкого парня или свою любимую девушку с косой. Да и донецкий парень прошел (хотя не в таком количестве, как раньше); и Юлия Тимошенко возвращается в парламент. Но программа власти уже определена. Возможно — на пять лет.

Если, конечно, слова победителей не разойдутся с делами.

Но тут у правящей коалиции будут замечательные и вполне профессиональные критики. Справа их будет поджимать Радикальная партия Олега Ляшко, неслучайно избравшего символом своей кампании вилы. А слева, чуть поближе к центру, ожидать ошибок бывших соратников будет "Батькивщина" Юлии Тимошенко. Популисты успешно сыграют роль того самого "санитара леса", на которого все время придется оглядываться правительству в ожидании следующих выборов. Да и пресса вряд ли останется в стороне — тем более что партия "Гражданская позиция", которую возглавляет муж главного редактора самой популярной аналитической газеты Украины "Зеркало недели" Юлии Мостовой — Анатолий Гриценко, в парламент не попала, а потому нет сомнений: медийный ресурс для критики нового депутатского корпуса и нового правительства будет использован на всю катушку.

Если власть Порошенко—Яценюка не свалится в омут взаимных упреков и претензий, как это произошло в 2005 году, после победы "оранжевой революции", можно будет с уверенностью говорить, что выборы 2014 года — и президентские, и парламентские — дали тот мощный толчок развитию страны, за который, собственно, и выступал Европейский Майдан в ноябре 2013 года. И использовать который был, собственно говоря, шанс и у Виктора Януковича. Но прошлого не вернешь: сам не захотел.

Я помню один свой разговор с двоюродным братом, который живет в Друскининкае, в Литве. Было это накануне референдума о вхождении Литвы в Евросоюз. Как Виктор крыл эту власть, как он рассказывал о безработице, с которой столкнулся его родной город, о ценах на коммуналку, о безденежье... И я сказал ему:

— Приезжай! Мама твоя, моя тетя, умерла гражданкой Беларуси, шанс получить гражданство по ускоренной процедуре у тебя есть. Поможем, чем сможем.

— Ты не понимаешь, — ответил Витька. — Куда я поеду из своей Литвы, если у нас впервые появилась надежда?

Можно сказать, что 26 октября окончательно открыта новая страница истории суверенной Украины. Пока не понятно, что на ней будет написано. Но у украинцев появилась надежда, за которую они стояли на Майдане, за которую они гибнут в ходе антитеррористической операции на Донбассе. И символом этой надежды станут те дети, которые рисуют сегодня мирные города и деревни — самый дорогой подарок бойцам АТО. Я не преувеличиваю: украинские телеканалы регулярно показывают детские рисунки, висящие в палатках — и в палатах для раненых.

Еще ничего не закончилось, кроме выборов. Новейшая история Украины только начинается.

(Продолжение темы на стр.5.)

ПРОГНОЗ

Падение рубля: медленно, но уверенно

В Беларуси продолжится плавное ослабление обменного курса рубля, прогнозируют экономисты компании Sberbank CIB (инвестиционное подразделение российского "Сбербанка").

Согласно прогнозу экспертов, среднегодовой курс доллара составит в Беларуси в 2014 году 10.260, в 2015-м — 11.200 рублей. При этом среднегодовой курс евро, по мнению экспертов, сложится в 2014-м на уровне 13.040 рублей, в 2015 году — 14.142. Российский рубль в среднем будет стоить в 2014 году 278 белорусских и в 2015-м — 274 рубля.

Российские аналитики отмечают, что Национальному банку "приходится тратить золотовалютные резервы, чтобы осуществлять плавное ослабление белорусского рубля".

Кстати, по состоянию на 1 октября золотовалютные резервы Беларуси составляли 6 миллиардов долларов и с начала года сократились примерно на 600 миллионов. И это при том, что за январь—август 2014 года Беларусь привлекла иностранных кредитов на 3,1 миллиарда долларов, которые были направлены на поддержание резервов и выплаты по внешнему госдолгу.

ПАДЛІЧЫЛІ

Маладая была немаладой...

У Мінску сёлета за 9 месяцаў сталі мужам і жонкай 13.864 пары. Гэта на 774 больш, чым за такі ж перыяд летась.

Самым юным маладажонам сталіцы споўнілася па 16 гадоў. Прычым на тры жаніхі такога ўзросту прыходзіцца сямнаццаць 16-гадовых нявест. Не абышлося і без "ўзроставых" шлюбаў. Двум жаніхам на момант шлюбу споўнілася 87 гадоў. Што тычыцца нявест ва ўзросце, то адной споўнілася 85, а другой — 86 гадоў.

ПАЛІТКУХНЯ

Калі будзе «адзіны»?

Апазіцыйныя лідары спрачаюцца

Прапанова лідара кампаніі "Гавары праўду!" **Уладзіміра НЯКЛЯЕВА** вылучыць лідарам ад апазіцыі 2015 года, калі ў краіне будуць абвешчаны прэзідэнцкія выбары, экс-кандыдата на пасаду прэзідэнта палітвязня **Мікалая СТАТКЕВІЧА** выклікала шырокую дыскусію.

Сустаршыня аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя" **Павел СЕВЯРЫНЕЦ** пагаджаецца з Уладзімірам Някляевым і лічыць вылучэнне Статкевіча маральным выбарам. *"Тое, што Мікалая Статкевіча могуць не зарэгістраваць, не азначае, што адзіная кандыдата не будзе. На Кангрэсе можна будзе абраць дублёра"*, — кажа палітык.

4 лістапада адбудзецца чарговая сустрэча кіраўнікоў партый і рухаў. На ёй плануецца абмеркаванне магчымых сцэнарыяў выбараў 2015 года і іх правядзення.

Аднак Павел Севярынец не ўтойвае, што асабістыя амбіцыі і партыйныя інтарэсы могуць нашкодзіць справе абрання адзінага лідара ад апазіцыі на выбары 2015 года. І тут гаворка ўжо не толькі пра Статкевіча.

"Праблема ў тым, што кожны зацікаўлены вылучыць як мага большую колькасць дэлегатаў на Кангрэс. Пакуль жа мы ведаем трох асноўных прэтэндэнтаў на пасаду адзінага кандыдата — гэта Анатоль Лябедзька, Аляксандр Мілінкевіч і Уладзімір Някляеў. Агульнай справе перашкаджае бездакзнасць некаторых палітыкаў, якія ставяць партыйныя інтарэсы вышэй за агульнанацыянальныя", — сказаў Павел Севярынец.

Аднак пакуль ён адмаўляецца называць канкрэтныя прозвішчы, бо ўсё ж такі не губляе надзеі, што апазіцыі ўдасца дамовіцца.

Любоў ЛУНЁВА.

БЕЛАРУСЬ—РАСІЯ

Ці аддаваць МАЗ?

Гэта яшчэ не прамы ўльтыматум, але амаль што... Кіраўнік расійскага ўрада Дзмітрый Мядзведзеў досыць зразумела выказаўся наконт праекта аб'яднання беларускага МАЗа і расійскага КамАЗа.

"Мне здаецца, нам ужо даўно пара альбо гэтую дыскусію завяршыць і перайсці да рэальнага аб'яднання, альбо закрыць гэтую тэму, таму што яна цягнецца даўно", — сказаў Мядзведзеў. Паводле яго слоў, дасягнута дамоўленасць *"працягнуць канструктыўную працу і паспрабаваць адказаць на гэты пытанні ў самым кароткім прамежку часу". "І калі гэтага не атрымаецца — будзе сумна"*, — дадаў ён.

Нагадаем, што за МАЗ расійскі бок не збіраецца плаціць грошай. Згодна з праектам, адно з самых вядомых беларускіх прадпрыемстваў можа стаць, так бы мовіць, нашым унёскам у беларуска-расійскае аўтамабільнае СП. Ці выгадны такі праект?

Былы прэм'ер-міністр Беларусі **Міхаіл ЧЫГІР** лічыць, што ўсё залежыць ад умоў аб'яднання.

— Зразумела, што пасля аб'яднання для беларускага прадпрыемства пашырыцца вялізны расійскі рынак, але ў якасці каго беларусы будуць у гэтым праекце? Вось у чым пытанне. Інтэграцыйныя працэсы — гэта сусветная тэндэнцыя, але трэба рабіць так, каб "з носам" не застацца. Чаму да гэтага часу не адбылося зліцця прадпрыемстваў? Відаць, Расія дыктуе такія ўмовы, якія для нас не падыходзяць.

— А якія падышлі б?

— Поўнае раўнапраўе ў сумесным прадпрыемстве. Толькі так, і саступкі тут не да месца. А сама інтэграцыя, паўтаруся, пайшла б на карысць нашым буйным заводам.

— Якія сёння вымушаны працаваць не ў поўную сілу...

— Так, і асноўную прычыну трэба шукаць у беларускай эканоміцы. У нас жа неверагодныя банкаўскія працэнты для прадпрыемстваў і вялізны падатковы прэс! У нашых кіраўніцкай заводаў вочы на лоб лезуць, калі яны бачаць такія працэнты. Гэта настолькі тармозіць развіццё эканомікі, што не перадаць словамі. Аб якіх канкурэнтаздольнасці і прыбытку можна казаць? Маем тое, што маем. Вось нядаўна нейкі эксперт сказаў, што ў Беларусі падатковы прэс у два разы больш, чым у Казахстане, і ў паўтара раза больш, чым у Расіі. Як жа выжываць у такіх умовах? Дык у Расіі яшчэ і энергазрсурсы таннейшыя. Там нам усё цяжэй канкураваць і на сусветным рынку, і на рынку СНД. Вось ён парадокс атрымліваецца! Эканамічная прастора — адзіная, а падаткі і кошты на энерганосьбіты розныя. Да таго ж Расія сама зараз па вушы ў праблемах, а таму знізілася яе пакупніцкая здольнасць. Беларусь з-за гэтага таксама пакутуе.

НУ І НУ!

Бландзінка за рулём

Новы антырэкорд перавышэння хуткасці ў Беларусі

Гэта адбылося ў вёсцы Хлябы Пінскага раёна. 144 кіламетры ў гадзіну — такую хуткасць развіла бландзінка ў населеным пункце, у якім хуткасць руху абмяжоўваецца знакам "40".

На пытанне супрацоўнікаў Дзяржаўтаінспекцыі, навошта яна так разагналася, адказала: "Мне там грузавік перашкаджаў, вось я яго крыху і абагнала..."

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Директора ОАО «ФанДОК» из СИЗО доставили в больницу

*Жизнь **Владимира Майко**, обвиняемого в должностных преступлениях, находится под угрозой.*

Он доставлен из СИЗО в реанимацию Бобруйской городской больницы скорой помощи, где у него констатировали обширный инфаркт миокарда. Высока вероятность летального исхода. Об этом интернет-газете "Белорусские новости" сообщила его жена **Наталия Майко**.

Напомним, что уголовное дело в отношении бывшего гендиректора бобруйского ОАО "ФанДОК" Владимира Майко было возбуждено в ноябре 2013 года по ч.3 ст.424 УК (злоупотребление властью или служебными полномочиями) по результатам проверки, проведенной Бобруйским межрайонным отделом УДФР Комитета госконтроля Беларуси по Могилевской области совместно с УВД Бобруйского горисполкома.

Рассмотрение уголовного дела началось 6 октября в суде Бобруйского района и города Бобруйска. По словам родственников обвиняемого, всего было пять судебных заседаний. Владимир Майко свою вину не признал.

В ходе следствия он находился под подпиской о невыезде. Под стражу его взяли после окончания предварительного расследования на основании решения прокуратуры Могилевской области.

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО

Президенту Республики Беларусь А.Г.Лукашенко

Уважаемый Александр Григорьевич!

Пишут Вам уволенные работники ОАО "Бобруйский завод тракторных деталей и агрегатов", а также те, кого директор завода А.Г.Агранович намерен уволить 30 октября 2014 года.

Вся наша "вина" состоит в том, что мы, согласно ст.41 Конституции РБ, объединились в профсоюз, название которого — Свободный профсоюз Белорусский.

Всем без исключения членам этого профсоюза директор предприятия объявил войну. И довел контрактную форму до абсурда.

Иначе как объяснить то, что с высококвалифицированными работниками он не продлевает контракты только за членство в профсоюзе, в ущерб производству и качеству выпускаемой продукции? Увольняя лучших специалистов (а это не преувеличение, поскольку речь идет о специалистах 5—6-го разрядов, с многолетним опытом работы), директор завода А.Г.Агранович подрывает экономическое состояние не только завода, но и государства в целом.

Поэтому заводская продукция и не блещет качеством.

Так, в настоящее время на территории завода находятся более 700 непроданных тракторов, которые в прямом смысле слова гниют, ржавеют из-за низкого качества и часть которых разукомплектована. Это результат кадровой политики директора завода, которая направлена не на сохранение и приумножение квалифицированных специалистов, а на создание на предприятии страха перед нанимателем.

Последний пример — некачественные тракторокомплекты, проданные в Сербию. Туда затем были командированы работники завода для исправления брака, на что ушла не одна тысяча долларов.

Только за последнее время с завода были уволены высококвалифицированные специалисты, наладчики 5-го разряда Дмитрий Курмаз, Дмитрий Соколовский, Александр Грамыко.

За наладчика 6-го разряда А.Варанкина, который считается лучшим наладчиком МСЦ №2, перед администрацией завода ходатайствовало все руководство участка. Ходатайствовало о продлении с ним контракта. Но директор А.Г.Агранович принял личное решение и уволил специалиста с завода.

А случай с работником склада металла Виктором Осиповым? Несмотря на стопроцентное ходатайство трудового коллектива и отличную производственную характеристику, выданную ему начальником отдела, директор принял решение уволить и этого специалиста.

Такая же участь постигла и Александра Никитко, Андрея Велижанина, Виталия Садовского.

30 октября подходит очередь на увольнение отличных специалистов, отдавших много лет заводу, — Николая Жибуля и Олега Шевченко.

Николай Жибуль, отработавший на заводе 30 лет, которому до пенсии осталось чуть более двух лет, на личном приеме у директора получил ответ, что с ним не продлевается контракт в связи с оптимизацией численности работников. Этот ответ иначе как циничным не назовешь на фоне того, что практически весь город пестрит объявлениями о том, что на ОАО "БЗ ТДиА" требуются работники. Печально то, что на место уволенных специалистов набирают неподготовленных работников; зачастую — людей, которые неоднократно увольнялись с завода по отрицательным мотивам.

Уважаемый Александр Григорьевич! Директор завода Александр Георгиевич Агранович, став депутатом Могилевского областного Совета депутатов, видимо, забыл про **Закон**, перепутал его со вседозволенностью. То, что он, кроме всего прочего, не выполняет решения судов, об этом хорошо известно городской и судебной властям. Видимо, директор завода А.Г.Агранович считает себя выше их.

Самое печальное то, что депутат Агранович "наплевал" на Ваш Указ №278 "О развитии социального партнерства в Республике Беларусь" и проигнорировал протест прокуратуры по этому поводу.

Своими действиями и поступками он сеет недовольство и страх в трудовом коллективе, создает условия для социальных конфликтов. Он, видимо, забывает, а может, и не понимает, что является лицом действующей власти и по его поступкам тысячи людей судят о власти в целом. Возникает много вопросов.

Кто дал право директору завода А.Г.Аграновичу, который является депутатом Могилевского областного Совета депутатов, человеку, который должен неукоснительно стоять на страже Закона, нарушать эти законы?

Почему в социальном, правовом государстве директор завода, депутат Могилевского областного Совета депутатов, безо всяких оснований лишает нас права на труд, гарантированного нам Конституцией Республики Беларусь?

Почему с директором, который, можно сказать, довел завод до плачевного состояния, перезаключается контракт, а с высококвалифицированными работниками, отработавшими не один десяток лет на производстве, — нет?

В наше непростое время в преддверии важных политических событий следующего года считаем, что действия этого человека ведут к ненужному напряжению в обществе.

Александр Григорьевич! Рабочие обращаются к Вам как к гаранту Конституции. Помогите нам восстановить свое право на труд, о котором Вы в свое время говорили как о фундаментальном праве белорусов.

В.Б.ОСИПОВ, Н.В.ЖИБУЛЬ, Д.М.КУРМАЗ, О.Я.ШЕВЧЕНКО, А.С.НИКИТКО, А.П.ГРАМЫКО, А. Н.ВАРАНКИН, А.Н.ВЕЛИЖАНИН, Д.А.СОКОЛОВСКИЙ.

РЕГИСТРАТУРА

Индивидуальный рецепт

С 19 октября лекарства по рецептам отпускаются в аптеках по новым правилам.

Изменения внесены специальным постановлением Министерства здравоохранения. Они вроде бы небольшие, но существенные.

Во-первых, теперь по одному рецепту дважды лекарство не купишь. Провизоры каждый раз при покупке препарата будут забирать рецепт на него. Следовательно, всякий раз, чтобы приобрести в аптеке лекарство по рецепту, пациенту необходимо будет посетить участкового врача, чтобы этот рецепт выписать. Согласитесь, нововведение не совсем понятное, потому что очевидно: очереди к врачам в поликлиниках вырастут. Тем более что Минздрав своим предписанием запрещает выписывать рецепты "*по просьбе пациентов и (или) одного из их родственников, без осмотра пациента и установления диагноза*".

Во-вторых, на каждое лекарство врач будет выписывать отдельный рецепт. Что, конечно, удобно для пациента, но создает больше писанины для врача.

Новым постановлением прописано, как будут выписываться рецепты на лекарства хроническим больным и льготные рецепты. Как известно, пару лет назад, борясь с очередями в поликлиниках, Минздрав разрешил таким пациентам выписывать лекарства на 6 месяцев — на каждый месяц на одно лекарственное средство выписывается отдельный рецепт с указанием, с какой даты он годен. Эту норму никто не отменил, теперь, правда, доктор будет рассчитывать дозы лекарственного средства, необходимые для лечения таких пациентов на срок от месяца до двух, и общее количество доз, необходимых на курс лечения сроком на шесть месяцев. И в каждом льготном рецепте будет указываться количество доз лекарственного средства, предназначенного для применения в течение 30 дней или двух месяцев, и срок действия данного рецепта. Также каждый рецепт будет пронумерован врачом.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

РЭГІЁНЫ

Рудзенск будзе перададзены пад кіраванне Мінска

Аляксандр Лукашэнка падтрымаў прапанову Мінгарвыканкама аб перадачы гэтага населенага пункта пад упраўленне Мінска.

Нагадаем, што ў Рудзенску знаходзіцца ЦЭЦ-5, якая забяспечвае сталіцу электраэнергіяй і гарачай вадой. Акрамя таго, Рудзенск хочуць зрабіць горадам-спадарожнікам Мінска.

У цяперашні час пад кіраваннем Мінгарвыканкама знаходзіцца толькі адзін населены пункт за межамі МКАД — пасёлак Сокал ля Нацыянальнага аэрапорта.

Сумная навіна для рыбакоў Бярозаўшчыны

Апошняе дзяржаўнае возера ў Бярозаўскім раёне аддадзена ў арэнду. Дзесяць гадоў арандаваць возера Спораўскае будзе кіраўнік прыватнага баранавіцкага прадпрыемства "Глобал-Буд-Груп" **Анатоль Заблоцкі**, які ў мясцовай прэсе агучыў планы пераўтварэння возера ў месца адпачынку не толькі рэспубліканскага, але і еўрапейскага маштабу. Рыбакі, жыхары Бярозаўшчыны, проста разгублены: "Як жа можна аддаць гэтае возера ў арэнду, калі ў нас тут засталося адно возера, дзе рыбакам можна палавіць рыбу. А зараз куды ім дзявацца?"

Лунінец: маленькая перамога

Алена Дубаносава, жонка актывіста кампаніі "Гавары праўду!" **Леаніда Дубаносава**, выйграла справу ў Лунінецкім судзе супраць мясцовага прадпрымальніка **Аляксея Кацубы**, у краме якога працавала прадаўцом.

Пасля выбараў у мясцовыя Саветы, у якіх браў удзел **Леанід Дубаносаў**, раптоўна працадаўца Алены абвінаваціў яе ў растраце грошай і ўводзе ў зман пакупнікоў. Кацуба не выплаціў апошнія заробкі і зрабіў прапанову Дубаносавай працаваць бясплатна, пакуль не адпрацуе растрату, якая чым далей, тым больш павялічвалася ў памерах. Алена, не лічачы сябе вінаватай, звярнулася ў суд, каб спагнаць неатрыманы заробак. Кацуба ў сваю чаргу прыгразіў згнаіць яе ў турме і падаў заяву ў міліцыю.

На Алену Дубаносаву была заведзена крымінальная справа па падазрэнні ў падмане пакупнікоў. Жанчыне прыйшлося перажыць шмат: вобыскі ў сябе і сваіх бацькоў, калі супрацоўнікі міліцыі нават не паведамлялі, што шукаюць. Затым пасля судовага пасяджэння па сваім іску на вуліцы каля суда яе схапілі пад рукі двое ў цывільным, упіхнулі ў цывільны аўтамабіль і павезлі. Як аказалася, у міліцыю, дзе змясцілі на трое сутак у следчы ізалятар, нягледзячы на тое, што дома ў Алены засталіся двое малалетніх дзяцей. Пазней крымінальную справу закрылі.

Цяпер вось Кацуба павінен выплаціць заробак.

Цяжка было б выйграць справу, калі б не дапамога праваабаронцаў, незалежнага прафсаюза і кампаніі "Гавары праўду!", кажа Леанід Дубаносаў. Ён у гарадку стаў вядомы пасля таго, як стаў адным з тых, хто з'яўляўся арганізатарам пераходу галоўнага мясовага прадпрыемства — "Граніта" — з афіцыйнага ў незалежны прафсаюз.

С МОЕЙ КОЛОКОЛЬНИ

Елена МОЛОЧКО

Розыгрыш

У министра культуры М.Б.Светлова есть чрезвычайно привлекательная черта — он весьма убедителен в публичных выступлениях. Интеллект, знаете ли, за должностью не спрячешь. Но даже его чеканный стиль не смог смикшировать очевидный конфуз, возникший у творческой общественности при объявлении нового кадрового назначения во вверенной министру епархии: зам. директора одного из заводов ОАО "Белшина" А.А.Старых стал теперь директором Национального академического драматического театра имени Якуба Коласа в Витебске. Из конторы к рампе — кульбит в лучших традициях великих революционных смятений. Конечно, руки никто заламывать не собирается. Но улыбку скрыть трудно. А смех для реноме руководителя порой страшнее пистолета.

Согласитесь, от новости остается чувство розыгрыша. Колыбель национального театрального искусства — Витебский академический драматический — ныне окормляет... А, собственно, кто он, скромный заводчанин Александр Александрович Старых? Кроме того, что был замом по социальным вопросам на одном из заводов большого промышленного объединения, об этом человеке нам больше ничего не известно. Министр почему-то умолчал о его образовании, о его личных достижениях. Почему? Для пущей убедительности можно было бы вспомнить некие вехи жизни и карьеры... Не для нас, общественности, — кто нас имеет в виду? Ни-ни. Чтобы самому протеже легче было зарабатывать авторитет на новом поприще. Или авторитет в данном случае не имеет значения?

Но в портфолио у нового директора театра козырей, видимо, нет. Хотя можно предположить, что назначенец окончил обязательную для всех администраторов высшего и среднего звена Академию управления при президенте. Ну, ценность сих политических курсов как второго образования не так и высока, известно, как там пишутся слушателями курсовые и дипломные работы. Впрочем, есть еще личные качества персоны, на них, собственно, и вся надежда. Возможно, А.А.Старых самородок. Тогда я первая к нему с низким поклоном на интервью. Но — только через два года.

Этот срок — два года — дает любому новому управленцу старейшина корпуса директоров белорусских театров, руководитель Национального драматического театра им. М.Горького Эдуард Иванович Герасимович (сам, между прочим, человек с академическим театральным образованием). Уважаемый Эдуард Иванович, естественно, исходит из лучшего. Более того, пытается остудить наше журналистское бурление отеческим: "И что вас так глючит? Ему творчеством не заниматься. Особенно на первых порах. А экономика одна: что на заводе, что в театре".

Увы, но А.А.Старых на прежней работе занимался не экономикой, он занимался социалкой: профилактории, санатории, детские сады. К слову, очень нужная должность на таком градообразующем предприятии, как "Белшина". Может, там еще и заводская самодеятельность жива? Но теперь-то другое: кулисы, задники, гримерки... Премьеры и билеты, репертуар и зритель. А главное — артисты, режиссеры. Художники. "Гул затих, я вышел на подмостки..." "Любите ли вы театр, как люблю его я?.." "Корчи воображения". Знаете, Александр Александрович, откуда цитаты? И сколько больших талантливых сердец надорвались, пока добивались права произносить со сцены священные тексты великой литературы?

В общем, рисковый вы человек. Хотя, возможно, для вас новая должность — всего лишь ступенька, как говорится, приступок к более серьезной высоте... Не знаю, но бывает и такое. Кадровые многоходовки совсем не новость под луной. Но в культуре такие "игры" всегда очень болезненно отражаются на судьбах людей, ведь в театре не работают — служат. Да и такое учреждение культуры, как легендарный (!) Национальный (!) академический (!) драматический театр имени Якуба Коласа заслуживает всетаки более значительной, масштабной персоны в качестве директора, в этом я абсолютно уверена. Или нам все равно, что будет с прославленной витебской сценой?

ГУЧНАЯ СПРАВА

Прысуд Андрэю Бандарэнку пакінулі ў сіле

Былы старшыня праваабарончай арганізацыі "Платформа" ***Андрэй БАНДАРЭНКА*** *беспаспяхова паспрабаваў дабіцца перагляду сваёй справы. Нагадаем: суд Кастрычніцкага раёна Мінска пакараў праваабаронцу зняволеннем на 3 гады з адбыццём пакарання ў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Затрымалі Бандарэнку 11 красавіка і абвінавацілі ў хуліганскіх дзеяннях у дачыненні да жанчын. Пасля таго як у жніўні быў абвешчаны прысуд, Бандарэнка падаў скаргу ў Мінскі гарадскі суд.*

На судзе, дзе разглядалася скарга Андрэя Бандарэнкі, народу было няшмат — бацька і сястра абвінавачанага, грамадская актывістка Алена Ліхавід, партыйныя паплечнікі Андрэя з АГП Аляксандр Дабравольскі, Валянціна Палевікова і праваабаронца Людміла Гразнова.

Людміла Гразнова адзначыла: "*Нарэшце я пачула скаргу, дзе ўсё было раскладзена па паліцах. Довады адваката былі зразумелымі і канкрэтнымі. Хуліганства — гэта калі чалавек сам здзейсніў напад на іншага чалавека, а не тады, калі гэты самы іншы чалавек справакаваў яго да такіх дзеянняў. Пры гэтым прадстаўнік пракуратуры зачытаў абвінавачанне, адным з пунктаў якога былі паказанні намесніцы Бандарэнкі* ***КАСПЯРОВІЧ-КРАСОЎСКАЙ.*** *Яна дала паказанні супраць яго, сказаўшы, што ён першы ўдарыў чалавека, які папрасіў у яго прыкурыць. У абвінавачання не было іншых доказаў. Асабіста для мяне абсалютна зразумела, што мела месца правакацыя. Іншая справа, што Бандарэнка паддаўся на яе, але за гэта яго маглі пакараць па адміністрацыйнай справе. Ну далі б яму штраф ці адміністрацыйны арышт. Але не — тры гады калоніі. Непрыемна ўразіла малая колькасць людзей у судовай зале. Але кожны сам сабе суддзя*".

Адвакат Андрэя Бандарэнкі даказвала, што ў дзеяннях яе падабароннага не было складу злачынства, прадугледжанага тымі артыкуламі, якія яму інкрымінуюць. Яна даводзіла да ведама суддзяў, што Бандарэнку справакавалі да тых дзеянняў і, значыць, нейкага адпаведнага намеру ў яго не было. Нягледзячы на гэта, суд пакінуў прысуд у сіле. Справу Андрэя Бандарэнкі неадназначна ўспрынялі ў грамадстве. Адны паверылі ў тое, што ён здзейсніў хуліганства, іншыя лічаць, што праваабаронцу, які шмат паспяхова дапамагаў людзям, ізалявалі з дапамогай правакацыі.

Любоў ЛУНЁВА.

АФІЦЫЙНА

У Беларусі абмяжоўваюць наяўны разлік

Пакупкі і паслугі на суму звыш 1000 базавых велічынь (сёння гэта 150 мільёнаў рублёў) можна будзе аплаціць толькі банкаўскай карткай.

Адпаведнае рашэнне прыняў днямі Аляксандр Лукашэнка. У сілу рашэнне ўступіць праз паўгода.

З прынятага правіла будзе толькі адно выключэнне. Абмежаванне не распаўсюджваецца на плацяжы фізічных асоб за тавары, работы ці паслугі, якія праводзяцца за наяўны разлік непасрэдна ў касах банкаў для залічэння на рахункі юрыдычных асоб і прадпрымальнікаў. Улады патлумачылі прыняцце ўказа жаданнем павялічыць долю безнаяўных плацяжоў у краіне. Сёння яна складае толькі чацвёртую частку ўсіх плацяжоў — 25 працэнтаў.

ЭКОНОМИКА

Балласт

Почти 55% белорусских предприятий являются убыточными и низкоэффективными

Более половины белорусских предприятий в январе—августе 2014 года были нерентабельными или низкоэффективными. Об этом свидетельствуют данные официальной статистики.

Так, в январе—августе убыток получили 1399 организаций. Низкий уровень рентабельности (до 5%) зафиксирован у 3031 предприятия. Таким образом, почти 55% предприятий, учитываемых официальной статистикой, в январе—августе были убыточными либо относились к числу низкоэффективных.

По сравнению с аналогичным периодом 2013 года доля убыточных организаций существенно увеличилась. Так, в январе—августе 2014 года 17,3% организаций, учитываемых официальной статистикой, являлись убыточными. Для сравнения: в январе—августе 2013 года доля нерентабельных организаций в Беларуси составляла 12,5%.

Специалисты Министерства экономики в обзоре, посвященном социально-экономическому развитию страны в первом полугодии, констатировали, что в нынешнем году действительно произошло ухудшение финансового положения предприятий. Хотя и прошлый год был отнюдь не успешным.

КОНКУРС

Знайшлі Еўропу ў Беларусі

Журы руху "За Свабоду" на чале са старшынёй арганізацыі Аляксандрам Мілінкевічам падвяло вынікі фотаконкурсу "PRO-еўрапейскасць" са слоганам "Знайдзі Еўропу ў Беларусі".

На конкурс прымаліся здымкі, што ствараюць у беларусаў пазітыўны імідж Еўропы. Пераможцам фотаконкурсу стала ***Алена Клікунова*** *з фота сваіх дзяцей і знакам геаграфічнага цэнтра Еўропы. Каму цікава, ён месціцца ў Полацку.*

ЧУЛІ?

Калі ёсць грошы на машыну...

Кошт навучання ў аўташколах з 16 студзеня 2015 года павялічыцца на 1—1,5 мільёна рублёў, або на чвэрць.

Пра гэта паведаміў намеснік дырэктара УП "Белтэхагляд" **Міхаіл *Свістун.***

"70 працэнтаў ад агульнай цаны складае кошт практычнага навучання і 30 працэнтаў — тэорыя. Паводле папярэдніх разлікаў, калі на 10 гадзін павялічылася практычная частка, то адпаведна недзе на 25 працэнтаў ўзнімецца кошт усяго навучання. На сёння за навучанне трэба заплаціць каля 4,5—5,5 мільёна, пасля павышэння будзе 6—7 мільёнаў", — распавёў Міхаіл Свістун.

Нагадаем, што рашэнне аб павелічэнні колькасці гадзін на навучанне ў аўташколах прыняў Аляксандр Лукашэнка.

Што азначала сустрэча Аляксандра Лукашэнкі з пісьменнікамі, якая адбылася ў канцы мінулага тыдня? Чаму спатрэбілася ажно 16 гадоў, каб кіраўнік дзяржавы знайшоў час для абмеркавання праблем айчынных творцаў? Што па выніках гэтай сустрэчы не паказалі беларускія тэлеканалы? Ці азначае гэта сустрэча пачатак адлігі для дзеячаў культуры? Пытанняў застаецца шмат. Ды і падзея адбылася не шараговая...

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Тры пытанні Хадановіча

На мінулым тыдні Аляксандр Лукашэнка правёў сустрэчу з беларускімі літаратарамі. Усе звярнулі ўвагу на тое, што ледзь не ўпершыню на яе былі запрошаны незалежныя пісьменнікі.

— Я набраўся нахабства і запытаўся ў кіраўніка дзяржавы пра тры рэчы, — расказаў кіраўнік беларускага ПЭН-цэнтра **Андрэй ХАДАНОВІЧ.** — Першае: пра далейшы лёс “чорных спісаў”, пра цэнзуру і самацэнзуру, а таксама пра тое, калі незалежным пісьменнікам забяспечаць такія самыя стартавыя магчымасці друкавацца, трапіць у кнігарню і гэтак далей, якія маюць цяпер пісьменнікі з афіцыйнага Саюза.

Другое пытанне — пра незалежныя выдавецтвы: калі будуць забяспечаны прымальныя, годныя ўмовы для існавання ў гэтым полі прыватных выдаўцоў? Напрыклад, калі выдавецтву “Галіяфы” будзе дазволена гандляваць у кнігарні і калі вернуць і ці збіраюцца вяртаць ліцэнзію выдавецтву “ЛогвінаЎ”? Да таго ж падарыў кіраўніку дзяржавы кнігі нобелеўскіх лаўрэатаў Чэслава Мілаша і Віславы Шымборскай, выдадзеныя па-беларуску Логвінавым, у якіх ніякага экстрэмізму, у якім абвінавачваюць выдавецтва, няма.

І трэцяе маё пытанне тычылася самай няўдзячнай літаратурнай прафесіі ў Беларусі — перакладчыкаў. Я спытаў, калі будуць створаны годныя ўмовы для існавання, калі ў перакладчыкаў з’явіцца свой папяровы часопіс, які дазволіў бы ім публікавацца і матэрыяльна выжываць. Бо цяпер нашы перакладчыкі працуюць у інтэрнэце на голым энтузіязме.

Я быў прыемна здзіўлены разгорнутым адказам Лукашэнкі, маё выступленне заняло пяць хвілін, аднак разважаў кіраўнік дзяржавы паўтары гадзіны. У пэўны момант гаворка выкруцілася ў бок тэмы смяротнага пакарання, тэрарызму і лёсу Міколы Статкевіча, калі Лукашэнка патлумачыў свае палітычныя матывы.

Па шчырасці, я быў крануты тым, што, як казалі ў старажытнасці, улады захацелі выслухаць другі бок. Апроч пісьменнікаў з афіцыйнага саюза і чыноўнікаў ад літаратуры на сустрэчы прысутнічалі і незалежныя літаратары, у прыватнасці Барыс Пятровіч пацікавіўся лёсам беларускай мовы, перспектывамі выкладання па-беларуску ў школе і стварэння Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта.

Я не скажу, што ў адказ пачуў нешта кардынальна новае, але быў усцешаны жаданнем чуць не заўжды прыемныя для таго боку рэчы, не было агрэсіі ці абраз. Не ўпэўнены, што маё выступленне будзе мець нейкія карысныя наступствы — Логвінаву вернуць ліцэнзію, пра незалежных літаратараў будуць пісаць у афіцыйных медыях, ці з’явіцца часопіс для перакладчыкаў. Гэтыя рэчы мне важна было прагаварыць для ачысткі сумлення.

Юрась УСКОЎ.

*Кіраўнік Саюза беларускіх пісьменнікаў **Барыс ПЯТРОВІЧ** распавёў “Народнай Волі”:*

— Трэба, каб прайшоў нейкі час. Тады мы пабачым, ці адбудуцца нейкія змены, ці пачнецца нейкая супольная праца з другім саюзам пісьменнікаў. Мы, у прынцыпе, не супраць, але наколькі гэта патрэбна і наколькі гэта атрымаецца? Упершыню за столькі гадоў існавання мы сустрэліся разам за адным сталом. Гэта было першае знаёмства. Што будзе далей, прадказваць цяжка. Напрыканцы сустрэчы была пастаўлена задача перад двума саюзамі — арганізаваць нейкую сумесную прэмію, каб падтрымаць тых маладых літаратараў, якія ідуць сёння ў літаратуру, незалежна ад жанраў — паэзія гэта ці проза.

— **Ці рэальна гэта?**

— Шчыра кажучы, не ўяўляю, наколькі гэта можа быць рэальна. Але паспрабаваць можна. Галоўнае, каб гэтая ідэя пайшла на карысць самой літаратуры.

— Калі Аляксандр Лукашэнка сказаў, што яму патрэбна дзве гадзіны, каб перайсці на беларускую мову, ніхто не прапанаваў узяць і перайсці?

— Там нешта такое прапанаваць было не так проста, бо гэта было сказана ў прамове між іншым. Сэнс быў такі, што ён ведае беларускую мову, вывучаў яе ў школе і можа валодаць мовай, але для гэтага патрэбна практыка.

— **Можа, практыкі няма таму, што з атачэння ніхто не размаўляе?**

— Можа, але пра гэта трэба запытвацца не ў мяне.

— **Не падалося вам, што, магчыма, былі і нейкія іншыя прычыны для сустрэчы?**

— Апошняя сустрэча была 16 гадоў таму. Нам было сказана, што за гэты час не з’явілася ў нас ні “Войны и мира”, ні “Тихого Дона”.

— **Дык, можа, настаў час напісаць хаця б якую “Малую зямлю”, дзе галоўны герой — наш вядомы суайчыннік?**

— Аляксандр Лукашэнка не патрабаваў, каб нешта пісалі менавіта пра яго. Не думаю. Хутчэй за ўсё, мэтай была размова з літаратарамі, бо ад апошняй сустрэчы прайшло амаль два дзесяцігоддзі.

Любоў ЛУНЁВА.

ПАСЛЯСЛОЎЕ

Вайна і мір. Да гісторыі пытання

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ, з 1998-га па 2001 год — старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў

Я не пра раман “Война и мир” рускага пісьменніка Льва Талстога, аналага якога вось ужо 20 гадоў дамагаецца Лукашэнка ад беларускіх літаратараў. Я пра тую вайну, якую пачаў ён калісьці супраць нацыянальнай літаратуры — і пра цяпер прапанаваны мір.

План вайны быў складзены тагачасным (1998 г.) ідэолагам, беларусафобам палкоўнікам Замяталіным. План меў на ўвазе раскол адзінай на той момант беларускай пісьменніцкай арганізацыі і экспрапрыяцыю яе маёмасці. Лукашэнка план ухваліў. Рэалізацыя яго была даручана генералу Чаргінцу. Палкоўнік Замяталін разлічваў на яго як на генерала, а Лукашэнка — як на будучага аўтара рэмейка рамана “Война и мир”, у якім меркаваў паўстаць царом Аляксандрам.

Разлікі Замяталіна апраўдаліся. Чаканні Лукашэнкі — не.

Бывае.

Ну ды не гэтак яно важна. Важней: у чым прычыны абвешчанай пісьменнікам вайны? Вось што ў той час сказаў пра гэта сам Лукашэнка на нарадзе сваёй вертыкалі.

“Ну что это за отношение у некоторой даже интеллигенции, у этой “рады пісьменнікаў”?.. Втихую приняли резолюцию накануне Нового года. Побежали на этот “дэмакратычны бандыцкі сход”, зачитали резолюцию. Для чего?.. О каком суверенитете, о какой независимости мы здесь говорим? Надо же быть разумными людьми!.. А если “рада пісьменнікаў” хочет быть “незалежнай” — с завтрашнего дня, Владимир Петрович (Заметалин), сделайте ее незалежнай! Вот и все! *(Аплодисменты.)*

Не тот президент — пусть выбирают себе другого... Мы еще разберемся с этим вопросом”.

Разабраліся. Старшыня Саюза пісьменнікаў змушаны быў з’ехаць з краіны.

“Дэмакратычны бандыцкі сход” — гэта Кангрэс за незалежнасць Беларусі, на якім і была зачытаная рэзалюцыя Рады Саюза пісьменнікаў:

“Стварэнне “адзінай” расійска-беларускай дзяржавы будзе значыць на практыцы далучэнне Беларусі да Расіі. Змяненне дзяржаўнага статусу Рэспублікі Беларусь з’яўляецца не чым іншым, як ігнараваннем нацыянальных інтарэсаў, і не можа лічыцца легітымным, бо супярэчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь”.

Сёння Лукашэнка не пытаецца: “Аб якім суверэнітэце, пра якую незалежнасць мы тут гаворым?” Сам толькі пра гэта і вяшчае. Умеў бы вершы пісаць, казаў бы вершамі, ды закінуў іх яшчэ ў маладосці. Вось і вырашыў усё-такі запрасіць тых, хто пісаць умее. Не адных генералаў. І прапанаваў мір.

Як вядома, нават кепскі мір лепшы за добрую сварку. Таму наўрад ці варта яго адвяргаць. Але прыняць яго можна толькі з адной умовай: вярнуць нарабаванае! І не толькі Дом літаратара ў Мінску, Дом творчасці на Іслачы, пісьменніцкую паліклініку, але і павагу дзяржавы да беларускіх пісьменнікаў, самаадданымі намаганнямі якіх і была сфарміравана на пачатку мінулага стагоддзя сама беларуская ідэя і зроблены першыя крокі да беларускай дзяржаўнасці.

РЭАЛІІ

Марціновіча паклікалі «на разговор»

Літаральна ў той жа дзень, калі ў Мінску Аляксандр Лукашэнка сустракаўся з пісьменнікамі і гаварыў пра тое, што ў краіне поўная свабода для літаратурнай творчасці, у Гродне праходзіла прэзентацыя новай кнігі **Віктара Марціновіча** “Мова”.

Яе ладзілі кампанія “Будзьма” ды “Беларускі кнігазбор”. Праз 20 хвілін з пачатку імпрэзы ў будынак грэка-каталіцкай парафіі Маці Божай Фацімскай увайшлі супрацоўнікі міліцыі і інспектар Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Яны паведамілі, што мерапрыемства ў будынку несанкцыянаванае, і павялі Віктара Марціновіча, айца Андрэя Крота і Міраслава Лазоўскага складаць пратакол апытання за правядзенне незаконнага сходу.

Прэзентацыя была сарвана.

Пазней кіраўнік аддзела ідэалагічнай працы, культуры і па справах моладзі Гродзенскага гарвыканкама **Віктар Мамачкін** прызнаў, што міліцыянеры “перагнулі палку”.

“Я быў вельмі здзіўлены, калі адчыніліся дзверы і я ўбачыў міліцэйскую фуражку”, — прызнаўся Віктар Марціновіч.

І тым не менш Марціновіч настроены аптымістычна. *“Я лічу, што адбылася перастрахоўка лакальных беларускіх чыноўнікаў, якія яшчэ не зразумелі, што беларуская мова, беларуская літаратура, беларуская культура — дэкрыміналізаваныя. Што сустрэчы пісьменнікаў і іх чытачоў не забаронены”,* — упэўнены пісьменнік.

Паглядзім, паглядзім...

НЕЗЛОБИВЫЕ ЗАМЕТКИ

Семен БУКЧИН

Свобода есть, но где наши Толстые и Шолоховы?

Как-то в самом деле ничего существенного у нас в духовной сфере не происходило в последнее время. В основном — про Украину. Ну про борьбу с коррупцией, естественно, — кого нужно в наручники. А да, вот относительно новое — за тунеядцев взялись. Работников не хватает, а под боком полмиллиона жирует. Есть предложение спецлагеря создать. Но земли мало, нет своей Сибири.

И вот на этом самом фоне стали очевидны упущения в той же духовной сфере. Оказывается, о писателях совсем забыли. А ведь они никуда не делись, эти бездельники и дармоеды. Вроде и вымереть должны были на бесхлебье. Но живучие оказались. Поэтому хочешь не хочешь — надо встречаться. Противно, конечно, поскольку надо что-то такое изображать, какую-то заботу о духовном. А Он эти пустые разговоры ох как не любит! Ведь главное-то в жизни давно известно: народ должен быть одет-обут, ну и накормлен, соответственно. Как всякий скот живой. Чего тут, собственно, стесняться? Все мы вышли из природы, из того самого дерьма.

Ну и позвали писателей в известный супердворец, где от самих масштабов и золотого сияния любой пришедший должен чувствовать свою малость и робость перед Властью. Что за писатели? Ну так, мелочь, конечно. Купалу с Коласом и даже Быкова уже не позовешь. Приходится иметь дело с этими. Как говорил Сталин — других писателей у меня нет. Хотя некоторые пыжатся — называют себя независимыми. Впрочем, есть хотят, как и все прочие. Это ж видно, что называется, невооруженным глазом. И это Он, сделавший милость и позвавший их, понимает. Глядит на этих оробевших литературных мышек и как бы между прочим ставит задачу.

Что же это, собственно, товарищи письменники, получается? Свободы полно, цензура отменена, а произведений, близких к “Войне и миру” и “Поднятой целине”, не наблюдается!

И представьте себе: никто не оспорил этого Его постулата насчет свободы в Беларуси. Раз Он сказал, что есть свобода, — значит, с этим все должны согласиться. А ведь мог встать какой-нибудь поэт и гордо заявить что-нибудь вроде того, что литература — это часть культуры, а культура — дочь свободы. А поскольку свободы нет в стране, где есть политзаключенные, где исчезают известные оппозиционеры, где попирается закон, где царят страх и всеобщая униженность, то и ожидать великих произведений нечего.

Но никто не встал и не заявил. И Он знал, что так будет. Что они, эти заячьи души, счастливые тем, что их позвали, станут что-то мямлить про “матчыну мову”, про какие-то издательства, якобы запрещенные, и прочую чепуху. Естественно, что осведомленнейший в писательских делах Николай Иванович Чергинец и министр информации Ананич дали тут же исчерпывающую информацию. И еще одна дамочка с предложением вылезла — насчет литературного конкурса. Ну это Ему понятно. Конкурс — это деньги. А интерес к деньгам — это всегда можно по-человечески понять. И Он, естественно, готов заплатить. Если, конечно, продукт соответствующий будет. Как в спорте: прыгнул или пробежал чемпионски — получай.

Да и порядок нужно с этими премиями навести. А то ведь дают, кто и кому хочет. Алексиевич вот недавно вроде звание какого-то офицера от президента Франции получила. Поляки свою премию для белорусов выдумали. И ведь не спрашивают руководство страны! Награждают — кого хотят! Разве это порядок? Надо будет закон принять — считать тех, кто принимает иностранные награды, предателями Родины. С Пастернаком в свое время правильно разобрались. Но, видимо, не до конца...

И царь Николай Второй насчет писателей слабак был. Вот и расшатала интеллигенция империю. Ну позвал бы там Толстого, Чехова... еще кого... Заждались мы, мол, Лев Николаевич, продолжения “Войны и мира”. И Чехову можно было бы намекнуть на что-то вроде ремейка “Вишневого сада”. Ну вот как с фильмом “Белые Росы” сделали. Ведь могут, когда захотят!

А самим писателям-то и немного нужно, по сути. Чуть-чуть отцовской ласки. Он специально перед ними пару фраз сказал по-белорусски. Ну там про мову как национальную сокровищницу и все такое, он же понимает и умеет, когда нужно сказать приятное. Так некоторые на этой встрече даже прослезились. И потом еще в интервью слезы вытирали и всё пытались разгадать, к чему это Он такие речи завел. А один ученый старичок подарил Ему свою книжку и со значением сказал, что на рисунке что-то не в ту сторону повернуто, вроде в восточную, а надо бы на Запад. Это они намекают, чтобы поменьше с Россией якшался и больше в сторону Европы смотрел. Учат Его… Ну пускай думают, что учат.

И как быстро они могут всё схватывать, когда захотят. Вот один из “независимых” после встречи публично заметил, что Он *“уже устал от фимиама со стороны литераторов”*. Оказывается, уже и фимиам Ему курят. Что ж, значит близки времена, когда Он, подобно Сталину, сможет сказать, что у Него задница болит оттого, что часто ее лижут.

А пока пускай письменники думают, почему *“свобода не породила великой литературы”.* Это он умеет — озадачить. И неужели так трудно понять, в чем состоит социальный заказ времени? Нужен большой роман о сегодняшнем дне страны, и естественно, что в центре должен быть величайший белорусский деятель современности. Ведь двадцать лет на президентском посту — не шутка! Вон Проханов уже пишет романы о Путине. А эти даже из состоящего у Него на иждивении писательского союза все Радзивиллами да Сапегами пробавляются.

Насчет же современности туго соображают... Между тем тут такие сюжеты закручены! Через такое пришлось пройти в борьбе за власть — Шекспир отдыхает. Но сигнал Он послал — должны отреагировать. А пока письменнику одному, поехавшему в Гродно на самовольно устроенную встречу с читателями, милиция кислород перекрыла. Это чтоб не думали, что наша свобода — это какая-то анархия. У власти нужно просить разрешения на такие дела. И вообще, у нас милиция всегда была на страже литературных интересов. Понимаешь это — значит, осознаешь, в чем она, настоящая свобода.

А что писателям есть нужно — это Он всегда понимал. И, как говорится, готов выложить серьезную сумму. Ну если, конечно, с Толстым или Шолоховым сравняются. На меньшее Он не согласен. Приоритет страны нужно повышать. Вот насчет Украины в Минске идут переговоры. Запад вроде уже не таким чертом смотрит в сторону Беларуси. А если и роман нужный сейчас поспеет... Да мы его тут так раскрутим, что Нобелевский комитет сам на карачках приползет. Такая жизнь настанет — никакой демократии не нужно.

ВЫБРАНАЕ

На чым разышліся самыя таленавітыя беларускія творцы і нязменны прэзідэнт Беларусі? Што сказаў бы Аляксандру Лукашэнку, напрыклад, Васіль Быкаў, калі б прысутнічаў на нядаўняй сустрэчы з пісьменнікамі?

Па сутнасці, Васіль Быкаў напісаў пра гэта ў сваёй кнізе мемуараў “Доўгая дарога дадому”.

Васіль БЫКАЎ

Доўгая дарога дадому

(фрагмент)

Свабода — галоўная маральная й фізычная каштоўнасьць, дадзеная кожнай жывой істоце ад нараджэньня. Усё жывое і карыстаецца гэтай каштоўнасьцю, наколькі магчыма ў складаным, заблытаным сьвеце натуральнага існаваньня. Акрамя хіба што чалавека, якому недастаткова дадзенай ад нараджэньня свабоды. Каб у поўнай меры ўсьвядоміць і адчуць яе неабходнасьць, яму наканавана прайсьці праз хітрасплецены лябірынт жыцьця, а то і застацца ў адным зь яго тупікоў. І звыкнуцца, зачахнуць, згубіць прыроджаны дар свабоды, прыладкавацца ў імя элемэнтарных мэтаў біялягічнага існаваньня. Зрабіцца часткай натоўпу, грамадзтва, электарату — такім, як усе.

Але як быць асобе, каля яна выпадае з масы сабе падобных, калі гэта — мастак, якім рухае ўнутраны імпульс самавыяўленьня? Як пераадолець жывёльную залежнасьць ад соцыюму, які непазьбежна нівэлюе Богам дадзены дар? Ці, можа, ня трэба нічога пераадольваць, а падладзіцца, прыладкавацца, каб дасягнуць бесканфліктнага існаваньня? Дзесяцігодзьдзямі ў нашых вушах гучала рабская максыма: “Жыць у грамадзтве і быць свабодным ад грамадзтва нельга”. Сапраўды нельга, не дадуць, не дазволяць. Тыя, ад каго гэта залежыць, натхняюцца не падманлівай ідэяй чалавечай свабоды, а рэальнай патрэбай ўціску й сілы. І, праўда, яны валодаюць немалой сілай, бо яны — заўсёды ў большасьці.

Можа, сапраўды, каб выжыць, варта аб’ядноўвацца, зьбіцца ў зграю, як робяць многія істоты ў жывой прыродзе. Асабліва калі ёсьць ідэя — неістотна, добрая ці благая. Часам ідэя вызначаецца інстынктам нацыі, ці клясу, ці нейкай групы, і тады сьвет аказваецца перад імпэрскай, пралетарскай, нацысцкай ідэямі, праз якія заўсёды ліецца кроў. Апантанасьць так званымі папулісцкімі ідэямі каштуе вялікай крыві. І яны рэдка ажыцьцяўляюцца. Нават самая сьвятая зь іх — ідэя свабоды.

Але якая яшчэ ідэя патрэбная мастаку, калі яго душа ўжо захопленая ідэяй вышэйшай пробы — праўды й прыгажосьці? Іншаму ў яго сэрцы месца няма, ён — індывідуаліст. Усё значнае ў мастацтве ад пачатку ствараецца на аснове індывідуалізму. Спробы заарганізаваць мастацкую творчасьць (тым больш літаратурную) заўсёды мелі фіяска. Мастакі — адзінаасобнікі, яны ствараюць штучны тавар. Творчы альянс дваіх, нават калі кожны зь іх геній, немагчымы. Толькі паасобку. Нават калі яны адзінадумцы, адзінаверцы, належаць да адной партыі. Калектыўны элемэнт у мастацтве несумненна дэструктыўны.

Праўда, наш час асаблівы — крывадушны й жорсткі, а што да мастацтва — разбуральнае па сваёй сутнасьці, толькі мы яшчэ не да канца ўсьвядомілі гэта. Напэўна, зараз у першую чаргу трэба клапаціцца не пра росквіт, а пра выжываньне й захаваньне ўсяго лепшага ў нацыянальнай й сусьветнай культуры, што так бязьлітасна разбураецца ўладамі й часам. Напэўна, лепш захаваць усё. Але няўжо незразумела, што і разбураць таксама зручней адным махам — усё адразу. Так таньней для ўладаў, якія прывыклі ўладарыць ня толькі над целамі, але і над душамі людзей. З гэтай мэтай у нядаўнім мінулым яны стварылі партыю, калгасы, гулаг, каб заграбсьці ўсіх адразу. І сагналі мастакоў у “творчыя” саюзы, дзе ўзялі іх у “творчы” палон. Гэта, як правіла, рабілася рукамі тых самых мастакоў зь ліку самых спрытных калябарацыяністаў. Па старым прынцыпе самаабслугоўваньня: самі пішыце, самі сябе і саджайце.

Наша літаратура быццам паціху выкараскваецца з таго інтэлектуальнага гулагу, зь якога яшчэ трэба выбрацца нацыі. Свабода рабочых і сялянаў патрабуе, як кажуць, вялікіх валютных інвэстыцыяў, на якія дзяржава нязьдольная. Літаратуры не асабліва патрэбныя інвэстыцыі, але ёй цалкам неабходная свабода. Аднак інтэлектуальная свабода каштуе яшчэ даражэй, чым права на валоданьне зямлёй. Зрэшты, у Беларусі вынік аднолькавы — ні ў сялян няма зямлі, ні ў пісьменьнікаў — свабоды (...)

Усё гэта — непераадольная сіла няволі, зь якой нацыя звыклася, параднілася, адступаць ад якой рызыкавана. Як ставіцца да гэтага мастакам? Томас Вэнцлова, напрыклад, піша, што найвышэйшы патрыятызм — у тым, каб ваяваць з комплексамі сваёй нацыі. Сказана не да самай закамплексаванай нацыі — але гэта — праўда, і, адпаведна, адносіцца да ўсіх нацыяў без выключэньня.

Можна зразумець нашых калег, расейскіх дэмакратаў, якія нядаўна перажылі тое, што і мы, і зараз пацягнуліся да падманлівай, цяжкадасягальнай свабоды. Аб’яднаўшыся зь беларусамі, яны думаюць набыць дадатковы шанец на шляху да яе, кіруючыся ўсё той самай лёгікай — разам лягчэй. Але старая чэская прымаўка кажа: не запускай млын, калі ня можаш яго спыніць. Ці здолеюць нашыя расейскія калегі годна распараджацца хаця б уласнай свабодай? А можа, больш рэальная і для нас, і для іх небясьпека страціць усё? Дзе гарантыі, што іх свабода дасягнутая цалкам і назаўсёды? У краіне, дзе не бясконцыя ганебныя войны, дзе паўсюль ліецца кроў, прыціскаецца свабода слова, а галоўнай дзяржаўнай ідэяй робіцца ўсё той самы нацыянал-імпэрыялізм? Занадта гэта сумнеўна...

У нас і ўласных бед хоць адбаўляй. Разбураецца эканоміка, народ даведзены да галечы, зьнішчаюцца нацыянальная культура і мова. Падобна, што дапамагчы нам ня можа ніхто — так глыбока завязьлі мы ў багне хлусьні й тыраніі, што ад нас адвярнуўся ўвесь белы сьвет. І ўсё ж нам, як тым зэкам, вельмі ня хочацца трапіць з адной камэры ў такую самую, асабліва калі перапынак паміж допытамі стаўся такім кароткім.

Напэўна, кожнаму свой шлях да свабоды трэба прайсьці ў адзіночку. Усё ж індывідуалізм і ў гэтым выпадку — ня самы горшы выбар на шляху да яе. Можа, ня лепшы, але і не найгоршы, — у аснове калектыўнае свабоды заўсёды ляжыць свабода індывідуальная.

Напэўна, мае развагі пэсымістычныя, хаця душа прагне аптымізму. Як калісьці пісала вялікая Леся Ўкраінка: “Без надзеі ўсё ж спадзяюся...”

Сакавік 2002 года, Франкфурт-на-Майне. (Правапіс аўтара захаваны.)

«ПРАГРЭС»!

Дарога, якую мы не выбіралі

І праз яе цяпер адно мучэнне...

Дарогі, вядома кожнаму, гэта сімвал прагрэсу, памкнення ў будучае, вечнага руху наперад! Так думалі і мы з землякамі — жыхарамі некалькіх паселішчаў у Чэрвеньскім раёне. Радаваліся: нарэшце і нас той прагрэс не абміне, пасля рэканструкцыі аўтадарогі М4 Мінск—Магілёў (участак Мінск—Смілавічы) жыццё палепшыцца-палегчыцца. А выйшла — ну, тлумачыць доўга не трэба: чакаць чакалі, а атрымалася, як заўсёды.

На новую дарогу глядзець здалёк — адна любата! Для імклівых аўто — прастора і разгон. А вось для тутэйшага люду проста пакута... Асабліва для жыхароў трох буйных вёсак — Заполле, Снежкі (размешчаных па левы бок дарогі, калі рухацца з Мінска) і Карзуны (справа ад дарогі). У выніку рэканструкцыі цяпер яны аж скачуць ад "шчасця": хочаш не хочаш — рабі лішні круг у пяць кіламетраў, каб патрапіць з тых жа Карзуноў у Заполле, і такі самы круг, каб вярнуцца назад.

Вёскі тыя ніяк не назавеш малалюднымі. У іх (калі пералічваць у алфавітным парадку) жыве адпаведна 1300, 450 і 130 чалавек. Пры гэтым амаль усе аб'екты сацыяльнай інфраструктуры: сярэдняя школа, ФАП, дзіцячы садок, бібліятэка, лазня, аддзяленне раённага КБА і іншыя — сканцэнтраваны ў Заполлі. У многіх сем'яў радня ў суседніх вёсках. Уяўляеце, якая ажыўленая там дарога? Да таго ж каля Карзуноў распачата буйная індывідуальная забудова на 149 участкаў, і хутка яшчэ дабавіцца жыхароў, якія таксама сутыкнуцца з патрэбай даступнасці сацыяльна-культурных аб'ектаў...

Што ж прапанавалі нам у якасці "злучальніка" паміж населенымі пунктамі ў акрузе? Як ні дзіўна — адкрытую эстакаду! Яе вышыня прыкладна 10 метраў ад падэшвы дарогі. Здавалася б, што за праблема? Аднак яна ёсць. Бальшыня вяскоўцаў — людзі сталага ўзросту, ім падняцца на такую вышыню зусім не тое, што маладому. Ды і жанчынам з малымі дзецьмі ненамнога прасцей, каб своечасова патрапіць з імі ў школку ці дзіцячы садок.

Ну а калі здарыцца непазбежнае, нехта з нашых адыдзе ў іншы свет — як быць у жалобным выпадку? Могілкі знаходзяцца на ўскрайку г.п.Смілавічы побач з аўтадарогай М4. Цяжка ўявіць, якім чынам можна будзе правесці ў апошні шлях нябожчыка з Заполля ці Снежак. Давядзецца ехаць спачатку ў накірунку Мінска, затым праз кіламетраў пяць развярнуцца і тады ўжо рушыць на Смілавічы. Пагадзіцеся, дзікунства нейкае, абсурд!

Але ж у нас не толькі пра мёртвых, а і пра жывых часам забываюцца. Такое адчуванне ў мяне і ў большасці землякоў, што ўсю гэтую рэканструкцыю праектаваў які студэнт-дыпломнік, ды і то далёка не выдатнік вучобы. Расчарціў стос папяровых лістоў прыгожымі лініямі — і далей хоць трава не расці! Справа зроблена, але без уліку людскіх патрэб і жыцейскіх падказак. А куды прасцей (пэўна, і танней) было б зрабіць пад палатном дарогі падземны пераход. Аднак на апошнім сходзе з вяскоўцамі мінулай вясной у памяшканні Запольскай сярэдняй школы (прысутнічала каля 300 чалавек) з боку праектантаў прагучала ў апраўданне: маўляў, гідралагічныя ўмовы не дазволілі пракласці трубу пад дарогай.

Прабачце, шаноўныя, але на двары XXI стагоддзе. Яшчэ ў мінулым веку пабудаваны тунэль пад Ла-Маншам, а тут зарыцца на тры метры ў зямлю — невырашальная задача? Адзін з жыхароў, спецыяліст-будаўнік, на тым сходзе слушна даказваў, што існуюць спецыяльныя маркі цэменту, якія і вырашаюць праблему гідраізаляцыі. На заўвагу адказу не прагучала. Між тым у іншых месцах на гэтай аўтадарозе толькі ў накірунку да Смілавічаў, дзе гідралагічныя ўмовы не лепшыя за запольска-карзуноўскія, падземныя пераходы зроблены (прыпынкі "Прывольны", "Лугавая слабада", "Яфімава" і інш.). І гэта пры тым, што колькасць жыхароў злучаных паселішчаў куды меншая за абыдзеных увагай жыхароў Заполля, Карзуноў і Снежак. На трасе зроблены развязкі паблізу і зусім малакольскасных вёсак. (Гэта добра, нельга не радавацца за ўсіх, каму пашчасціла не трапіць пад кола "прагрэсу".)

Я наўмысна спыніўся перш за ўсё, як кажуць па-казённаму, на чалавечым фактары створанай гора-праектантамі праблеме, бо лічу словы Цыцэрона "Дабро народа — вышэйшы закон" вызначальнымі як для сябе, так і для тых, хто кіруе намі. Аднак не абыду і эканамічны аспект. Да прыкладу: большая частка сельскагаспадарчых зямель ААТ "Запольскае" (60%) і дзве малочна-таварныя фермы гаспадаркі размешчаны на другім баку ад аўтадарогі М4, што вядзе да павелічэння выдаткаў на транспартныя мэты: штодня даводзіцца спальваць звыш ранейшага сотні літраў бензіну і саляркі, асабліва ў пару жніва і нарыхтоўкі кармоў. На ўжо згаданым сходзе намеснік дырэктара ААТ "Запольскае" Чэрвеньскага раёна А.Калашнікаў нагадаў, што кожны месяц такія "вандроўкі" тэхнікі абыходзяцца гаспадарцы — жартачкі сказаць — у 118 мільёнаў рублёў. І гэта толькі траты, звязаныя з аб'ездамі!

А хто падлічыць, у якую капеечку вылятае паліва, спаленае вяскоўцамі па дарозе на працу ў Мінск і з Мінска? Чым яны вінаватыя, што іх з дня ў дзень фактычна штрафуюць праз пераплаты за паліва пры аб'ездах, караюць толькі за тое, што зараз павінны накручваць лішнія кругі? Як эканаміст-географ, магу ўпэўнена сцвярджаць, што сённяшняя тэндэнцыя маятнікавай міграцыі жыхароў сельскай мясцовасці працоўнага ўзросту захаваецца і надалей, бо звязана ў значнай ступені з недахопам працоўных месцаў у вёсцы. І, значыцца, колькасць фінансава пакараных новымі выдаткамі на праезд без усялякай віны з іх боку (і без выпіскі квітка на пакаранне!) будзе нават расці...

Не менш важныя аспекты праблемы — экалагічныя. Адзначу толькі, што павелічэнне пры аб'ездах выкінутых у атмасфернае паветра шкодных рэчываў ад аўтамабіляў і сельгастэхнікі істотна павялічыць ціск на прыроднае асяроддзе, пагоршыць і без таго далёка не волатаўскае здароўе многіх людзей. І не толькі старых. Да прыкладу, ля самай дарогі ў Заполлі паўстаў мікрараён для перасяленцаў з чарнобыльскай зоны. Пра тое, што і людзі, і пасевы сельскагаспадарчых культур літаральна ў пяці метрах ад такой моцна насычанай аўтамабілямі трасы будуць атрымліваць яшчэ большае шкоднае ўздзеянне, казаць не даводзіцца. Ды гэта праблема ўсёй краіны: лічым нярэдка тое, што на паверхні, і заплюшчваем вочы на не менш істотнае. Выгады ж — ноль, а то і страты перавышаюць мяркуемую выгаду.

Пра шумаабаронны шчыт праектанты таксама забыліся, хаця адлегласць да трасы першых дамоў нагаданых вёсак не перавышае дзесяць метраў. Пры гэтым такі шчыт паставілі... каля могілак у Смілавічах. Атрымліваецца, што пра спакой памерлых, дзякуй Богу, паклапаціліся, ды пра здароўе жывых не падумалі. "Прагрэс", нічога не скажаш...

Між тым яшчэ на стадыі праектавання пры рэканструкцыі дарогі на пачатку 2012 г. зацікаўленымі арганізацыямі ("Белгіпрадар", "Мінскаўтадар Цэнтр") на чале са старшынёй Смілавіцкага сельскага Савета Валянцінай Іванаўнай Півавар праводзіўся сход жыхароў а/г Заполле, в.Снежкі і в.Карзуны, на якім былі дакладна вызначаны прыпынкі і развязка дзеля злучэння Карзуноў з Заполлем. Аднак у працэсе самога будаўніцтва ў праект былі ўнесены змены, якія і стварылі нагаданыя вышэй праблемы. Мы пра змену першапачатковых намераў ні сном ні духам. А калі ўбачылі, што нешта не тое робіцца, ужо нічога не маглі змяніць. Падобна, што такая непрадуманая карэкціроўка — вынік адной з нарад у 2013 годзе, калі кіраўнік дзяржавы выказаў незадаволенасць ходам будаўніцтва аўтадарогі М4 Мінск—Магілёў, звярнуў увагу на вялікія траты грошай з-за будаўніцтва непатрэбных развязак каля малых населеных пунктаў. Праектанты і будаўнікі адрэагавалі на ўказанні вельмі проста: адмовіліся ад будаўніцтва таго, чаго яшчэ не паспелі зрабіць. "Пад раздачу" бяздумных выканаўцаў трапілі і раней запланаваныя развязкі па злучэнні паселішчаў Заполле і Карзуны.

Здзіўляе тут не толькі бяздумнасць тых, хто лёгка ўзяў пад казырок і пайшоў на няўзважаны, непралічаны варыянт эканоміі (якім бокам вылазіць падобная эканомія, я ўжо казаў), але і абыякавасць некаторых мясцовых органаў улады да патрэб людзей, якія тут жывуць. Хіба не адказны Чэрвеньскі райвыканкам за тое, што адбываецца на яго тэрыторыі?! Ён павінен лепш валодаць сітуацыяй, чым хто іншы.

Дапускаю, што пры рэканструкцыі дадзенай дарогі — часткі рэалізацыі Дзяржаўнай праграмы развіцця аўтамабільнага транспарту ў Беларусі на 2011—2015 гг. — голас органаў мясцовага кіравання мог быць па нейкіх прычынах не прыняты да ўвагі. На жаль, пры жорсткай цэнтралізацыі ўлады органам кіравання на месцах, хутчэй за ўсё, адводзіцца роля простых статыстаў. Яны не самастойныя ў сваіх рашэннях. Аб гэтым сведчыць рэакцыя, а правільней сказаць — нярэдкая адсутнасць усякай рэакцыі на шматлікія скаргі ад насельніцтва. Што пацвярджаюць і вынікі сходу ад 16 мая 2014 года.

На той сход былі запрошаны, паўтаруся, прадстаўнікі райвыканкама, праектнай і падраднай арганізацый, абласной ДАІ. Нягледзячы на кепскае надвор'е, сабралася мноства вяскоўцаў, зацікаўленых у вырашэнні вельмі важнага для іх пытання. Аднак на ўсе іх патрабаванні і заўвагі гучаў адзін адказ: "Няма грошай". Прадстаўнік ДАІ неперакананаўча выклаў свае рэзоны: маўляў, адмовіліся ад першапачатковага плана, каб пры магчымым павелічэнні транспартнага патоку не дапусціць росту аварыйнасці... Але пры цяперашнім асвятленні, што з'явілася ў выніку рэканструкцыі (ад Смілавічаў да моста праз р.Волма), такая сітуацыя падаецца малаверагоднай... Прадстаўніца райвыканкама А.Шахоцька спасылалася на тое, што на сваёй пасадзе яна не так даўно і не можа выказацца грунтоўна. Але прызнала, што з боку раённых выканаўчых улад далёка не ўсё было зроблена для вырашэння ўзніклай праблемы.

Адносна грошай хацелася б нагадаць: калі так бяздарна патрацілі вялізныя сродкі на рэканструкцыю, дык чаму не звярнуцца цяпер за імі ў фонд, які папаўняецца з 2014 г. праз збор падатку, уведзенага на права карыстання аўтасродкам? Ды і дарога ўжо платная. Мне, аўтааматару, здаецца, што тут нейкая неадпаведнасць. Аб'явілі дарогу хуткаснай, зрабілі платнай, грошы ідуць у дзяржаўны бюджэт... Але ж ёсць і тыя, хто пры тым страціў. Гэта — кіроўцы аўтамабіляў і людзі, якія не могуць цяпер нармальна, зручна перабрацца з аднаго боку трасы на другі. І маюцца цяпер, як гарох пры дарозе, якую не выбіралі, бо іх спакой, іх патрэбы не ўсіх хвалююць, ад каго залежыць іх вырашэнне.

Удумайцеся: патрачаны вялікія сродкі, а цяпер патрэбна ўкладваць новыя на выпраўленне дапушчаных памылак. Можа, гэта і не памылкі зусім, а неадэкватнае, фармальнае стаўленне зверху, каб найхутчэй дакласці начальству: "Ура! Усё ў парадку! На вецер — ні капеечкі". Ну, а што пакрыўдзілі пры тым сотні і сотні людзей і яны не хочуць маўчаць — дык тое дробязі, як-небудзь усё ўляжацца і заціхне...

А вось у мяне і землякоў іншае перакананне: хай бы вінаўнікі гэтай катавасіі і аплачвалі з уласнай кішэні незапланаваныя выдаткі на выпраўленне хібаў у будаўніцтве дарогі, якую мы не выбіралі.

З павагай —

Вячаслаў САСНОЎСКІ, кандыдат геаграфічных навук, дацэнт, а таксама Людміла КАРПАЧОВА, Ларыса РУСАК, Тамара МУКАВОЗЧЫК, Мікалай ВАЎЧОК і іншыя шматлікія жыхары а/г Заполле, в.Карзуны і в.Снежкі Чэрвеньскага раёна.

ТАК ДУМАЮ

Каго абраць «адзіным»?

Уважліва сачу за лідарамі апазіцыі, якія заяўляюць пра свае прэзідэнцкія амбіцыі. Шчыра кажучы, мне без розніцы, хто канкрэтна стане адзіным кандыдатам. Я нават параіў бы ім запалкі цягнуць, калі б не было відавочнага лідара. Але ўсё ж такі чалавек, якога трэба абраць адзіным кандыдатам ад апазіцыі, відавочна ёсць.

Вось глядзіце...

Уладзіміру Някляеву ў наступным годзе будзе 68 гадоў.

Аляксандру Мілінкевічу — 67.

Валерыю Фралову — 67.

Мікалаю Статкевічу — 58.

Анатолю Лябедзьку — 53.

Ясна, што калі мы супраць вяртання да герантакратыі, якая была ў застойныя савецкія часы, калі мы супраць таго, каб намі кіравалі дзяды-пенсіянеры, то выбар зрабіць вельмі лёгка. Проста відавочна, што адзіным павінен стаць Анатоль Лябедзька. Можа, ён па палітычнай вазе і не цяжэй за таго ж Статкевіча ці Мілінкевіча. Але ж не пенсіянер і ў бліжэйшы час ім не стане. Гэта, мне падаецца, вялікі плюс яму на карысць.

Сяргей БАРТАШ.

Мінск.

РИТОРИЧЕСКИЙ ВОПРОС

А как еще нас называть?

Некоторые критикуют русских соседей за то, что они неправильно произносят название нашего государства, называя его Белоруссией.

А как же еще называть нашу страну, если до сих пор выходит проправительственная газета — "Белоруссия", да еще и "Советская"?

Нужно или переименовать газету, или признать, что у нас до сих пор советская Белоруссия.

Начинать надо с себя в первую очередь.

С уважением —

Владимир СТЕПАНИЩЕВ.

Витебск.

З ПІСЬМА

Будзе ўласнік — будзе і парадак

Не буду цытаваць артыкул Мечыслава Гіруця, былога першага намесніка Гродзенскага аблвыканкама, але ў працяг яго разважанняў скажу. Чыноўнікі не адпіхваюцца ад народа. Многія з іх, нібы піяўкі, прысмакталіся да яго, выцягваючы што толькі могуць. Адымаюць здароўе, атручваючы танным "чарнілам". Не даюць дыхнуць, падвышаючы кошты на харчаванне, квіткі на праезд, лекі, паліва, камунальныя паслугі. Душаць інфляцыяй і рознымі зборамі за паслугі дзяржаўных установ.

Усе размовы пра тое, што чыноўнікам трэба павярнуцца тварам да чалавека-працаўніка, — гэта пустая балбатня. Памятаеце, які прысуд даў калгаснай сістэме Васіль Канстанцінавіч Старавойтаў: "Няма такой сілы, якая прымусіла б селяніна добрасумленна працаваць у калгасе".

Агульнае — значыць, нічыйнае. А таму і стаўленне да яго адпаведнае. Будзе ўласнік — будзе і парадак.

Вячаслаў СУХАРЭБСКІ, жыхар вёскі Русіны Баранавіцкага раёна.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Няўжо ў СССР імкнёмся мы цяпер?

Пастаўскі райспажыўсаюз адкрыў новую сталовую пад назваю "СССР". Усё ў ёй у стылі савецкага часу — ад дызайну да страў.

У нетрах райспажыўсаюза
Пытанне ставілі парой:
Як накарміць людзей ад пуза,
Каб землякам узняць настрой?
І хтосьці там прыдумаў лоўка:
Было б няблага, каб цяпер
У нас адкрылася сталоўка
Пад назваю "СССР".
Райспажывецкае начальства
Ідэю ўспрыняло на ўра,
Бо настальгія мучыць часта,
Зірнуць назад даўно пара.
...Адзін
Мікола год каторы
Жыў у раённым гарадку,
Бо неяк напаткала гора,
Сагнула плечы дзецюку:
Сканала жонка нечакана.
І вельмі цяжка бабылю.
Была такая ў сэрцы рана —
Хоць сам укладвайся ў зямлю...
Яшчэ ж і іншыя напасці.
Да прыкладу, адна з турбот —
Што на вячэру ў рот пакласці
І што ў абед запхнуць у рот.
Калісьці жонка гатавала,
А сам як повар ён не спец.
Адно і ўмеў: падсмажыць сала
І калатушу збіць з яец.
Хацеў пабрацца з кімсьці зноўку,
Ды раптам (хоць вачам не вер!)
Адкрылі ў горадзе сталоўку
Пад назваю "СССР".
Тады й сказаў усім адкрыта:
— Яшчэ на свеце шчасце ёсць!
Такую радасць меў, нібыта
Вярнуўся ён у маладосць.
Усё як пры "эсэсэсэры":
На ўвесь фасад — агітплакат,
Аздобы мала ў інтэр'еры
І многа ленінскіх цытат.
На сценах — строгія партрэты
Былых чальцоў Палітбюро,
Як быццам супу ці катлеты
Таксама прагне іх нутро.
І посуд для Міколы блізкі
Яшчэ здавён, з армейскіх дзён:
З металу кружкі, ложкі, міскі,
А над сталамі — мух мільён.
Галоўнае ж, што пры ўваходзе
Ёсць забягалаўка-буфет,
І там напояў моцных годзе,
Так мовіць бы, увесь букет.
Не надта вабны для Міколы
Кефір або кампот са сліў.
І ён, каб быў настрой вясёлы,
Глытаў "чарнілка" на разліў.
Знаёмыя да болю стравы
І аднастайнае меню.
Салат з капусты без прыправы
(Затое столькі — як каню!).
Нішчымны суп з тае ж капусты
(Бывае, што і з ячных круп),
На мяса ў ім зусім не густа.
Такі знаёмы, родны суп!
А каб яшчэ прыемней стала,
Мікола там бярэ гуляш.
У ім кавалкаў дзесяць сала
І мяса два кавалкі аж.
А на дэсерт — крыху смятаны
І піва — каб не выйшаў хмель.
Абед — дзярмо. Затое танны!
(Калісьці каштаваў рубель.)
Сталоўка для Міколы — свята,
Што лёс нарэшце падарыў...
Шчаслівы, ён ідзе дахаты,
Сядзіць на лавачцы ў двары.
Яго душа спявае ціха...
А вечароваю парой
Нясе дадому паварыха
Кавалак мяса пад палой.

ЗАДУМАЕМСЯ

Почему Россия нам не союзник?

То заседание Совбеза РФ, на котором Владимир Путин сделал много заявлений, вызвало широкий резонанс, в том числе и в белорусских СМИ. Однако ни в одном нашем издании не был сделан акцент на следующем высказывании: "Россия, слава Богу, не входит ни в какие альянсы, это тоже в значительной степени залог нашего суверенитета, любая страна, которая в альянсы входит, сразу часть своего суверенитета отдает, и далеко не всегда это отражает национальные интересы той или иной страны, но это их суверенное решение".

Напомню, что Россия, как и Беларусь, входит в Организацию договора о коллективной безопасности. Получается, что РФ не считает договоренности в рамках ОДКБ (да и Союзного государства) для себя обязательными. Либо воспринимает страны ОДКБ как часть собственной территории. В любом случае — это заявление, по сути, денонсирует все прежние договоренности в рамках СНГ, ОДКБ, СГ и как нельзя лучше отражает всю внешнюю политику РФ по отношению к государствам бывшего СССР. После таких слов нашего "союзника" со стороны высших должностных лиц Беларуси должны были бы прозвучать значимые заявления, но их нет, поскольку белорусскому народу СМИ (все, включая оппозиционные) так и не разъяснили сути сказанного. А ведь наши, с позволения сказать, власти комментарии дают только после массового освещения события. Даже Лукашенко как-то заговорил по-белорусски, чтобы успокоить опасения народа по поводу утраты независимости.

Собственно, упомянутая выше речь Путина дает мне дополнительный аргумент в разъяснении всем знакомым, что у Беларуси союзников нет! До этого я приводил другой аргумент — известное российское высказывание: у России только два союзника — армия и флот (и Беларусь в их число не входит). Равно как и нет у нас союзников на Западе и Дальнем Востоке. Может, прав Лукашенко, что начал развивать связи с Мозамбиком, — как раз страны Африки могут быть нашими союзниками, поскольку они не более развиты, чем мы, и геополитических притязаний у них нет.

Позиция России относительно стран бывшего СССР обозначена была еще во времена прихода Путина к власти. Именно в то время (2001 г.) был принят федеральный закон о принятии субъектов в состав РФ и начали раскручиваться масс-медийные кампании относительно Украины, Беларуси, Азербайджана и т.д. Они, конечно же, не были интенсивны и четко направлены, но на протяжении 10-летия создали у народа России вполне конкретное представление и отношение к соседним государствам. То, что происходит сейчас в Украине (и ранее в Грузии), — это лишь этапы реализации давно продуманной стратегии России по восстановлению сферы влияния. К сожалению, большинство населения Беларуси в те времена не способно было осознать опасность этой простой стратегии, но сейчас она становится все более очевидной. Именно сейчас всем реальным белорусским СМИ нужно активизировать информационную кампанию по разъяснению обычным белорусам истинных последствий проводимой с 1995 года политики — угрозы существования Беларуси как суверенного государства, пока еще не поздно. И чем ближе к президентским выборам, тем эта кампания должна быть интенсивнее. Благо, что поводов для этого будет предостаточно (и торг за кредиты, и продажа белорусской оборонки, и ратификация договора о ЕАЭС и т.д. и т.п. — на этих примерах показать отсутствие независимой белорусской политики будет крайне просто).

Следующие президентские выборы будут для независимости Беларуси иметь крайне важное значение. Точнее не сами выборы, а вопрос о том, смогут ли СМИ, партии, организации и сами граждане создать в белорусском народе устойчивую необходимость существования Беларуси как независимого государства. В Украине это есть, у нас — я бы сказал, что нет.

Егор ЛЕБЯДОК.

Смолевичский район.

РЕЗОНАНС

Кругом одни полковники

Хоть и с опозданием, хочу поблагодарить Вас за то, что напечатали, а А.Орловского — за то, что написал, блестящую статью "Еще раз о наградах и не только" ("Народная Воля" от 22 августа 2014 года).

Как говорится, ничего ни убавить, ни прибавить!

Только во фразе "...когда идешь по Минску, складывается впечатление, что самое низкое воинское звание у нас — подполковник" я написал бы "полковник". (Если не ошибаюсь, то Ваша же газета писала, что в Беларуси на каждый танк приходится аж три (!!!) полковника.)

Валерий РУСИЦКИЙ, пенсионер.

Минск.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
28 КАСТРЫЧНІКА 2014 г.

НОБЕЛЕВСКИЕ ЛАУРЕАТЫ

Это удивительное открытие

Нобелевская премия 2014 года в области химии присуждена ученым **Эрику Бетцигу** и **Уильяму Мернеру** из США, а также **Штефану Хеллю** из Германии. Как объявил Нобелевский комитет при Королевской академии наук, они удостоены высокой награды за *"развитие флуоресцентной микроскопии со сверхразрешением"*.

Эрик Бетциг.

Штефан Хелль.

Уильям Мернер.

Открытия лауреатов стали революционными для световой микроскопии и ее нового уровня — наноскопии, которая ежедневно используется по всему миру во многих научных областях, отмечается в сопроводительном письме Нобелевского комитета при шведской Королевской академии наук.

"Наноскопия состоит в визуализации движения отдельных молекул внутри живой клетки. Она позволяет увидеть, как молекулы создают синапсы (место контактов. — **ТАСС**) *между нервными клетками в мозге. Ученые могут отслеживать белки, участвующие в развитии болезней Паркинсона, Альцгеймера и Хантигтона по мере процесса ухудшения",* — пишет Нобелевский комитет.

"Теперь у нас есть возможность посмотреть на различные молекулы и наблюдать за реакциями во время их протекания — не так, как раньше, уже после того, как все произошло. Это удивительное открытие, которое оказало влияние на все области — физику, химию, медицину", — считает член Нобелевского комитета **Свен Лудин**.

В сопроводительном письме Нобелевского комитета отмечается, что ученые, удостоенные премии, сумели превзойти границы возможного в традиционной световой микроскопии. Эта граница была определена в 1873 году ученым **Эрнстом Аббе**: считалось, что достичь разрешения выше 0,2 микрометра невозможно. *"С помощью флуоресцентных молекул лауреаты Нобелевской премии этого года сумели преодолеть это ограничение",* — пишет Нобелевский комитет.

Эрик Бетциг родился в 1960 году. Он является гражданином США и работает в Медицинском институте Говарда Хьюза. Его коллега Штефан Хелль родился в 1962 году в Румынии, является гражданином Германии. Хелль руководит Институтом биофизической химии Макса Планка. Уильям Мернер родился в 1953 году, является гражданином США и работает в Стэнфордском университете.

Антон ДРАБОВИЧ.

КОРОТКО

Президент Бразилии Дилма Русеф переизбрана на новый срок

В ходе второго тура выборов президента Бразилии за **Дилму Русеф** проголосовало свыше 51% избирателей.

Согласно официальным данным, соперник Русеф правоцентрист **Эсио Невес** получил более 48% голосов.

Как отмечают корреспонденты, разрыв между двумя претендентами был самым незначительным за многие десятилетия.

Оба кандидата в ходе агрессивной предвыборной кампании обещали перезапустить бразильскую экономику и сделать ее более конкурентоспособной.

Венгры устроили акцию протеста против налога на интернет

В центре Будапешта прошла акция протеста против введения налога на интернет, сообщает Reuters. В ней приняли участие около 10 тысяч человек.

Изначально митинг перед зданием Министерства экономики был мирным, но вскоре к протестующим присоединились агрессивно настроенные футбольные фанаты. Толпа двинулась к штаб-квартире правящей партии "Фидес — Венгерский гражданский союз". Участники акции принялись забрасывать здание деталями устаревших компьютеров и целыми ноутбуками, а некоторые даже сумели забраться на балконы.

Полиции удалось убедить людей мирно разойтись. Протестующие дали правительству 48 часов на отмену законопроекта, в противном случае пообещали возобновить акцию.

Bohemian Rhapsody признана самой целебной песней

Согласно данным опроса, проведенного по заказу Би-Би-Си, песня Bohemian Rhapsody британской группы Queen лучше других помогает поднять настроение.

На втором месте в списке терапевтически полезных композиций респонденты указали Dancing Queen шведского квартета ABBA, а на третьем — сравнительно недавний хит британца Фаррелла Уильямса Happy. Правда, Фарреллу пришлось поделить третье место с классической музыкой в целом.

У СОСЕДЕЙ

Украина: европейский поворот

Президент Украины **Петр Порошенко** на брифинге для журналистов заявил: *"Результаты выборов продемонстрировали уверенную победу демократических проевропейских, проукраинских сил. И это дает нам широкие возможности для развития и обеспечения проведения реформ".*

В конце своего выступления Петр Порошенко уже на русском языке добавил: *"У нас есть 10 дней на то, чтобы сформировать коалицию и, я очень надеюсь, лучшее правительство Украины. Потому, что никакое другое с теми вызовами, которые сегодня стоят перед страной, не справится!"*

Порошенко зовет партнеров в коалицию со своей партией

Президент добавил, что предложение для формирования коалиции будет открыто для многих политических сил, кроме "Оппозиционного блока". *"Если вы меня спросите, вижу ли я "Народный фронт" в качестве партнеров по коалиции, то мой ответ — да, это основные наши партнеры. Мы точно должны быть вместе. Но у нас будут открыты предложения для очень многих, но точно не для "Оппозиционного блока",* — сказал президент.

Премьер **Арсений Яценюк** сказал, что партия "Народный фронт", которую он возглавляет, готова формировать коалицию с президентской политсилой. *"Я встречался с президентом Украины, и мы будем в кратчайшие сроки формировать коалицию. Чтобы новое правительство, новый парламент быстро и эффективно проводили реформы, необходимые для страны",* — заявил Яценюк.

В то же время лидер партии "Самопомощь" сказал, что о коалиции можно говорить только после объявления итогов выборов.

"Договоренности нет и не может быть, потому что еще не завершился подсчет голосов и обсуждать договоренности просто некорректно", — сказал **Андрей Садовый**.

Кто победители?

По предварительным данным, больше всех набирают голосов президентский "Блок Петра Порошенко" и "Народный фронт" премьер-министра Арсения Яценюка. У них примерно по 20% голосов. 5-процентный барьер преодолели объединение "Самопомощь" мэра Львова Андрея Садового, "Оппозиционный блок", в который вошли многие представители бывшей правящей **Партии регионов**, Радикальная партия **Олега Ляшко**, партия "Батькивщина" **Юлии Тимошенко**...

О чем свидетельствуют итоги голосования?

Ни одна из украинских политических сил не получила монопольного мандата на формирование большинства. Политтехнолог **Тарас Березовец** убежден, что новая политическая система в Украине будет базироваться на союзе двух равновеликих политических сил — "Блока Петра Порошенко" и "Народного фронта". Их результат на выборах — желание избирателя по-прежнему видеть альянс Петра Порошенко и Арсения Яценюка. Участником проевропейской коалиции в Раде, видимо, станет "Самопомощь".

В то же время "Батькивщина, "Оппозиционный блок" и Радикальная партия — вероятные оппозиционеры, хотя при определенных обстоятельствах кто-то из них может попасть в состав большинства. По мнению Тараса Березовца, низкий результат Тимошенко и Ляшко — ответ общества на "партию войны", поскольку большинство украинцев хотят мира.

Впервые в Верховной Раде не будет коммунистов, они не смогли набрать даже 3% голосов избирателей. Всего в выборах участвовали 29 партий. Среди тех из них, кто не преодолел необходимый для попадания в Верховную Раду 5-процентный барьер, лучшие результаты (помимо КПУ) показали "Сильная Украина", "Правый сектор" Дмитрия Яроша и "Гражданская позиция" Анатолия Гриценко. Голосование по одномандатным округам может заметно повлиять на итоговый расклад сил в Раде.

Существенных нарушений наблюдатели ОБСЕ не зафиксировали

За ходом досрочных парламентских выборов в Украине следили 700 представителей ОБСЕ. Существенных нарушений во время гословения наблюдатели не зафиксировали. Явка на выборах была ниже, чем на последних президентских, и составила более 52%.

КОММЕНТАРИИ

Украинский политический обозреватель Виталий Портников заявил, что как гражданин очень удовлетворен результатами выборов:

— Я вижу первый настоящий украинский парламент за все годы независимости. В последние 23 года в украинском парламенте постоянно шла борьба между теми силами, которые выступали за построение независимого европейского суверенного государства и теми политическими силами, которые, по сути, были коллаборационистами, агентами Кремля, людьми на содержании у Владимира Путина и прочих. Сейчас в новом парламенте подобные политические силы почти не представлены. Впрочем, те 7% с лишним, которые получил оппозиционный блок, говорят о том, что подобные настроения все еще существуют в украинском обществе, но они минимизированы. Кстати, если бы не было оккупации Крыма и Донбасса, я не сомневаюсь, что количество голосов, которые получил оппозиционный блок, было бы более серьезным. Но Владимир Путин избавил нас от коллаборационистов. Я очень надеюсь, что когда территориальная целостность Украины будет восстановлена, настроения жителей освобожденных территорий будут отличаться от тех, которые они проявляли 23 года украинской независимости. Потому что они хлебнут российского государственного режима, так сказать, уже по самые уши. Еще очень важный момент, который я бы хотел отметить, что вырисовывается реальная почва для коалиции реальных политических сил.

Бернд Йоханн, руководитель украинской редакции DW:

— Украинцы сделали свой выбор. И, возможно, этот выбор был самым важным с момента обретения страной независимости. Впервые в парламенте страны будет широкое проевропейское большинство, которое может реформировать Украину и вести ее в Европу. В первый раз в Верховную Раду попали и некоторые молодые активисты гражданского общества, которые хотят изменить страну согласно своим представлениям о свободе и демократии.

Прошлой зимой вместе с тысячами других людей они добились свержения коррумпированного и авторитарного режима Януковича. Теперь же они берут на себя политическую ответственность в парламенте. Им предстоит показать, смогут ли они противостоять влиянию старых элит и олигархов, богатых бизнесменов, которые преследуют в политике в первую очередь личные интересы.

Легко это не будет в том числе и потому, что и в проевропейских силах существует личное соперничество. Кроме того, несмотря на большое число новых лиц, в парламенте снова будут и представители старых элит, среди которых бывшие доверенные лица Януковича, образовавшие "Оппозиционный блок". Смешанная избирательная система Украины с партийными списками и кандидатами по одномандатным округам позволила людям, имеющим влияние и деньги, покупать депутатские мандаты.

Усложнить конструктивную работу парламента могут также популисты и националисты. Но они получили куда меньше голосов, чем ожидалось. "Правый сектор" и вовсе не прошел в парламент. Но и поддержка националистической "Свободы" и популистской "Радикальной партии" пошла на убыль. Особых симпатий к политикам правого толка украинцы не испытывают.

Именно по этим причинам прошедшие выборы стали большим успехом демократии в Украине. Смена власти была легитимизирована. Россия, которая ранее оспаривала легитимность переходного правительства и клеймила активистов Майдана как фашистов, больше не может прибегать к этим нелепым аргументам. Снова, как и на президентских выборах в мае, подавляющим большинством украинцы стали на сторону демократических и умеренных сил.

Подготовил к печати Алесь ДРАБЧУК.

ЗА БУГАМ

Пенсіянер не такі бедны, як думаюць

Пенсіянеры ў Польшчы — не багацеі, але таксама яны і не самыя бедныя. Яны атрымліваюць ў сярэднім больш за 1400 злотых (420 доляраў) штомесячнага даходу. Маюць камп'ютар, сотавы тэлефон і аўтамабіль. Сярэдні даход пенсіянера на 116 злотых перавышае сярэднюю зарплату, паведамляе "Dziennik Gazeta Prawna".

Пенсіянеры — гэта вельмі разнастайная група з пункту гледжання даходаў. Пенсія можа вагацца ад 1 тысячы да 4 тысяч. Але большасць пажылых людзей атрымлівае пенсію ў памеры ад 1400 да 1600 злотых.

"Сярэдняе фінансавае становішча пенсіянераў нядрэннае, паколькі гэта група грамадства, якая ахоўваецца дзяржавай", — лічыць прафесар **Генрык Даманьскі** з Польскай акадэміі навук.

За апошняе дзесяцігоддзе палепшыўся стандарт іх жыцця. Напрыклад, ужо 40% з іх маюць камп'ютар, 83% — мабільны тэлефон, а 41% — аўто.

СТАЛА ВЯДОМА

Пентагон падлічыў выдаткі на вайну з «Ісламскай дзяржавай»

На ваенную аперацыю супраць баевікоў "Ісламскай дзяржавы" ЗША выдаткавалі каля 424 мільёнаў долараў. Пра гэта паведамляе Reuters са спасылкай на прэс-сакратара Пентагона **Джона Кірбі**. З 8 жніўня на паветраныя ўдары па ісламістах, якія кантралююць значную частку тэрыторый Ірака і Сірыі, сыходзіла ў сярэднім прыкладна 7,6 мільёна долараў у дзень, адзначыў Кірбі.

СЕНСАЦЫЯ

Польскія дактары паставілі паралізаванага на ногі

У Польшчы правялі першую ў гісторыі медыцыны аперацыю, якая дазволіла вярнуць адчувальнасць у нагах паралізаванаму пасля разрыву спіннога мозгу чалавеку.

Пра аперацыю, якую польскія хірургі ва Уроцлаве правялі ў супрацоўніцтве з брытанскімі спецыялістамі, напісалі вядучыя выданні свету — The Guardian, The Times і The Independent. Бо гэта сапраўдная медыцынская сенсацыя.

Чатыры гады таму польскі пажарны Дарыюш Фідык атрымаў разрыў спіннога мозгу, і яго паралізавала ніжэй пояса. Польскія хірургі з выкарыстаннем медыцынскай тэхнікі, распрацаванай спецыялістамі Універсітэцкага каледжа ў Лондане, трансплантавалі клеткі з носа пацыента ў пашкоджаны спінны мозг і дамагліся яго рэгенерацыі. Праз некалькі месяцаў пацыент стаў варушыць нагамі. Сёння ён можа ездзіць на машыне і рабіць пры дапамозе адмысловага абсталявання некалькі крокаў. Дактары маюць надзею, што ў будучыні з дапамогай артапедычных прылад 40-гадовы Дарыюш Фідык зможа хадзіць па кватэры і ездзіць на працу.

Спецыялісты разглядаюць гэтую аперацыю як прарыў у лячэнні пашкоджанняў пазваночніка, якія, як правіла, вядуць да паралічу і пажыццёвай інваліднасці.

"Гэта першы выпадак, калі пацыент быў у стане аднавіць разарваныя доўгія спінныя нервовыя валокны пасля траўмы ды аднавіць рух і адчуванне. Мы лічым, што гэтая аперацыя — прарыў, які пасля ўдасканалення прывядзе да гістарычнай змены цяперашняга безнадзейнага погляду на лячэнне інвалідаў з траўмай спіннога мозгу", — сказаў прафесар Джэфры Рэйзман, кіраўнік Інстытута неўралогіі Універсітэцкага каледжа ў Лондане, які праводзіў наватарскія доследы рэгенерацыі клетак спіннога мозгу.

ФОТООКНО

Знаменитые модели модельера Оскара де ла Ренты

20 октября на 83-м году жизни скончался американский модельер **Оскар де ла Рента**. Будучи доминиканцем по происхождению, дизайнер, много работавший в Европе и США, изобретательно и гармонично сочетал в своих работах испанскую страсть и французскую утонченность с американской энергичностью.

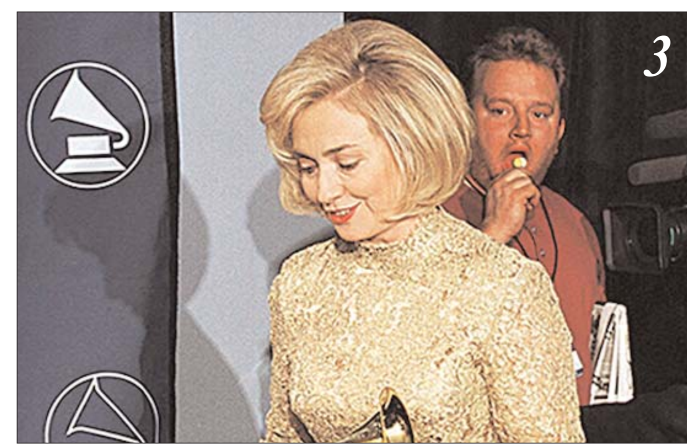
Американский политик **Хиллари Клинтон** *(фото 3)* на церемонии вручения премии "Грэмми", которую она получила за аудиокнигу о проблемах воспитания детей "Ум хорошо, а два лучше". 1997 год.

43-й президент США **Джордж Буш с супругой Лорой Буш** *(фото 1)* в платье "от Оскара". В этот день официально стартовал второй срок Буша на посту главы государства. 2005 год.

Модельер Оскар де ла Рента и испанская актриса **Пенелопа Крус** *(фото 2)* в Метрополитен-музее в Нью-Йорке на выставке, посвященной британскому дизайнеру Александру Маккуину. 2011 год.

1

2

3

СЛЫШАЛИ?

Евросоюз принял новое соглашение по климату: снизятся выбросы и зависимость от РФ

Участники саммита Евросоюза в Брюсселе согласовали пакет мер борьбы с глобальным изменением климата на период до 2030 года. В частности, общий объем выбросов двуокиси углерода, вызывающих глобальное потепление, должен сократиться на 40 процентов по сравнению с показателями 1990 года.

Кроме того, в энергетическом секторе Евросоюза доля возобновляемых источников должна увеличиться не менее чем на 27 процентов. На 27 процентов должна вырасти эффективность использования энергии.

Компромиссное решение участников саммита ЕС считается важной предпосылкой успеха предстоящего в 2015 году в Париже Всемирного климатического саммита, на котором планируется подписать глобальный пакт о борьбе с потеплением климата, отмечает агентство dpa.

Ключевым приоритетом Евросоюза считается достижение энергонезависимости. Эта цель будет достигаться путем развития "зеленой" энергетики, повышения энергоэффективности европейской экономики за счет внедрения энергосберегающих технологий, а также создания единого европейского энергетического рынка.

В настоящее время Евросоюз является одним из главных импортеров российского газа, хотя доля РФ в энергетическом балансе неуклонно снижается. Очередной повод переоценить роль России в качестве поставщика энергии дала ситуация в Украине и введение Евросоюзом санкций против РФ.

СТОП-КАДР

Газа: мастацтва і рэальнасць

*Палесцінскі хлопчык глядзіць на скульптуры, аўтар якіх **Эяд Сабах**. Яны паказваюць палесцінцаў, якія былі вымушаны пад ізраільскім абстрэлам бегчы са сваіх дамоў.*

Глядзіць хлопчык і бачыць не толькі скульптуры, але і другую рэальнасць — разбураныя дамы.

КОМАНДИРОВКА

Ну какой олигарх без «Плешки»!

"Плешка", или "Плехановка", поясню сразу, — это Российский экономический университет имени Г.Плеханова. РЭУ, ведущий отсчет истории с 1907 года, по праву гордится своими образовательными традициями и, разумеется, выпущенными в свет питомцами. Депутаты дореволюционной Госдумы, советские наркомы, члены Политбюро ЦК КПСС, видные ученые, политики, известные писатели и языковеды получали знания и диплом в стенах легендарного вуза, пережившего смену вывесок, имен в своем титуле и экономических концепций. В числе выпускников "Плешки" есть также миллиардеры-олигархи, финансовая элита современной России.

Недавно РЭУ пригласил к себе в гости журналистов из стран СНГ, чтобы поделиться опытом подготовки экономических кадров. В числе участников пресс-тура была и обозреватель "Народной Воли".

Факт. Известные миллиардеры-олигархи Олег Дерипаска, Андрей Мельниченко, Михаил Ходорковский, Михаил Гуцериев и другие в свое время учились в РЭУ.

Цифра. В РЭУ сегодня учатся 130 белорусских юношей и девушек. Большая часть поступила по линии Министерства образования и науки Российской Федерации — то есть по предоставленным квотам на обучение граждан иностранных государств, в том числе и Беларуси. Примерно 20 процентов пришли в московский вуз по личной инициативе. Белорусы наравне с российскими студентами получают стипендию. Ректорат старается увеличить количество студентов из Беларуси.

Факт. В начале 20-х годов ХХ века деканом экономического факультета в "Плехановке" был будущий генеральный прокурор СССР, верный помощник Сталина в расстрельных процессах Андрей Януарьевич Вышинский.

Факт. В Первую мировую войну в корпусах РЭУ (тогда он назывался Московским коммерческим институтом) был развернут госпиталь имени Святой Валентины — небесной покровительницы института. Сестрами милосердия в нем безвозмездно работали бывшие воспитанницы этого учебного заведения.

Факт. Студенты РЭУ имеют возможность заниматься 24 видами спорта в пяти великолепно оборудованных спортивных залах.

Утренний кофе с профессором Виктором Гришиным

Выпить чашечку кофе с ректором крупнейшего вуза России — особая честь. Виктор Иванович Гришин возглавил РЭУ в 2008 году. Вверенным вузом он гордится, всячески повышая его рейтинг, хотя и понимает, что в перспективе сделать предстоит, пожалуй, даже больше, чем уже сделано.

"*В текущем году на 1 тысячу 80 мест бюджета была 31 тысяча заявлений*, — привел профессор красноречивую цифру. *— Несмотря на то, что демографическая ситуация в стране непростая, нехватки абитуриентов не ощущаем. Мы принимаем сейчас по результатам ЕГЭ — единого государственного экзамена. Входим в десятку вузов России, принимающих выпускников с высоким баллом ЕГЭ. В РЭУ приходят достаточно подготовленные ребята, и нам важно, чтобы наши преподаватели понимали это. Хотя студенты очень разные стали. То экономическое неравенство, которое создает капитализм, отражается на знаниях. Есть ребята просто великолепно образованные, сильно эрудированные".*

По словам В.Гришина, две трети финансовых ресурсов вуз зарабатывает самостоятельно, а примерно одну треть получает в качестве поддержки от государства. Причем главный доход приносит плата за обучение, а остальное — научные разработки.

К Беларуси Виктор Иванович относится с особым чувством. В советское время, в 1976 году, 4 месяца жил в Минске — получал ЭВМ на заводе Орджоникидзе. С тех пор остались самые приятные впечатления, уверил он. И добавил, что РЭУ поддерживает довольно плотные отношения с белорусскими вузами — в частности, с Белорусским государственным экономическим университетом, с которым в прошлом году заключил договор о сотрудничестве. Правда, для более тесных связей неплохо бы подкорректировать белорусскую политику в оплате труда профессорско-преподавательского состава. "*В России на самом высоком уровне было принято решение, что зарплата в вузах должна быть выше, чем в других сферах экономики. К 2017 году мы должны дать достойную зарплату профессорско-преподавательскому составу. Если сейчас в Москве средняя зарплата 65 тысяч рублей, то уже к концу года вузовские педагоги должны иметь 1,25 средней зарплаты в Москве, то есть 82—83 тысячи. Когда я пришел сюда в 2008 году, зарплата составляла 18—19 тысяч рублей, поэтому привлечь молодых не было никакой возможности. Чтобы молодые ребята пошли в науку, зарплата должна быть конкурентоспособной*", — высказал свою точку зрения В.Гришин.

"А не хотите привлечь выпускников-олигархов, — задала вопрос я, — к проведению мастер-классов на тему "Как стать богатым"? Или хотя бы побудить последовать похвальному примеру зачинателя коммерческого образования в России мецената Алексея Вишнякова и спонсировать проекты родной альма-матер?"

Идея, в принципе, ректору понравилась, ведь РЭУ, согласно списку ФОРБС, занимает третье место в России по количеству вышедших из его стен олигархов.

С ленинского балкона — в бизнес-инкубатор

Просторные аудитории, в том числе памятные тем, что в них выступали Владимир Маяковский, Владимир Высоцкий, держал речь с балкона Ленин, бизнес-инкубатор, бассейн с сауной, уютный ресторанчик, живописные внутренние дворики — новичку в огромном университете легко заблудиться. В РЭУ сегодня учатся 19 тысяч студентов. А вместе с филиалами — целых 65 тысяч. Управлять таким вузом непросто. По мнению В.Гришина, филиалы надо обрубать, поскольку оптимальным количеством является 13—15 тысяч студентов.

Но лично меня, честно говоря, впечатлили даже не современные, прекрасно оснащенные лаборатории, не обилие компьютеров и прочей цифровой техники, не продвинутые питомцы бизнес-инкубатора, первокурсниками открывающие собственное дело, а та уважительная память к прошлому, которая культивируется в РЭУ. Нам с гордостью продемонстрировали тщательно восстановленные Первый и Второй корпуса начала ХХ века, которым вернули прежний вид и интерьеры. Выглядит воссозданная старина благородно-прекрасно! А уж до чего романтичны сопутствующие ей легенды! Например, про хрустальную крышу-фонарь, установленную в Рекреационном зале Первого корпуса, которая продержалась в целости и сохранности вплоть до октября 1941 года, когда рядом взорвалась немецкая бомба.

— Мы специально сделали так, — рассказывали преподаватели, — чтобы через Рекреационный зал почаще проходили наши студенты, вживую соприкасаясь с историей своего учебного заведения.

Во имя великой цели реанимированы были не только лепные стены благородного оливкового цвета с винтажными часами "Павел Буре" и пятью совами над ними, чудесная метлахская плитка на полу, но и уничтоженная при советской власти надпись в честь А.Вишнякова.

Центр сохранения историко-культурного наследия университета — особая гордость РЭУ. За стеклянными витринами стоят старинные приборы, по которым век назад учились студенты. Висят образцы и тогдашней студенческой формы — мужской и женской. Никакой пышности — сплошная черно-белая скромность, от строгого мужского пиджака с двойным рядом пуговиц до глухого передника для барышень! Будущие коммерсанты в начале ХХ века шили форму за свой счет. Да-да, в бизнес тогда храбро двинулись и женщины. Некоторые из них потом, опьянев от свободы, ринулись и в революцию, как, к примеру, храбрая барышня-студентка Люсик Лисинян (Люси Лисинова), погибшая 1 ноября 1917 года на Остоженке при выполнении задания Замоскворецкого ВРК.

Увы, одна и вторая революции, а также то, что за ними последовало, потребовали миллионов других жертв. На видном месте в одном из корпусов висят портреты ректоров РЭУ с обозначением периодов ректорства. Однако сталинская эпоха оставила пробелы во временной прямой — некоторые промежутки трагических 1920—1940-х не проиллюстрированы изображениями руководителей вуза. Но сопровождавшие нас преподаватели заверили, что благодаря архивным находкам все пропуски в мартирологе ректоров скоро будут восстановлены.

Хочу туфли с отделкой из форели, или Похвальное слово товароведению

Туфли из крокодиловой кожи я видела только в кино, а живого крокодила — в зоопарке. А тут мне протянули в руки ладный лоскут чего-то тиснено-узорчатого. Оказалось — роскошно выделанный аллигатор! Правда, даже мертвого крокодила лично мне не шибко хотелось чувствовать на своем теле!

"А вот это кожа змеи, страуса, африканской лягушки, форели", — разноцветные лоскуты так и мелькали в руках знатоков-экспертов, сопровождаемые точными пояснениями.

Дело происходило в аудитории факультета экономики торговли и товароведения. Огромный ворох экзотических кож, представший нашим глазам, — наглядные пособия для студентов. Ведь одно дело теория, а другое — реальная возможность пощупать товар своими руками. Еще богатые российские купцы, охотно поясняли преподаватели, отправляли своих детей учиться именно товароведению — умению отличить хороший товар от подделки, роскошь от фальши. Ибо от зоркого глаза наследников накопленных богатств зависело, будет фамильный капитал приумножаться или уплывать сквозь пальцы.

Неподалеку от змеино-лягушачьих оболочек красовалась другая роскошная груда — разномастных мехов, от шкуры речного бобра до бархатно-переливчатых горностая и шиншиллы.

При виде этого пушного изобилия мне припомнились лихие 90-е, когда вышколенная советская каста товароведов, привилегированная из-за допуска к дефицитам, была разом вытеснена из рыночной торговли. И на самодельные стадионные прилавки хлынули многочисленные китайско-турецкие подделки, выдававшие себя за чистый хлопок, шелк или мех канадской лисы. Но купленный доверчивым потребителем псевдохлопок расплавлялся даже под слабо нагретым утюгом, фальшивый шелк слипался после стирки складками, а канадская лиса, бывшая в своей первой жизни драной дворовой кошкой, вновь превращалась в нее после первого снегопада.

Хорошо, что традиции качества возвращаются! А вместе с ними и престиж профессии товароведа. Ведь сегодня эта специальность востребована не только крупными торговыми сетями, но и таможенной службой, где толковых специалистов готовы с руками оторвать.

Знатоки пушнины, натуральных тканей и кож, прозрачного костяного фарфора — вновь в цене.

А чем плохо разбираться в бриллиантах? Сверкающие камни разных огранок — настоящие и фальшивые — лежали по соседству: попробуй отличи страз от алмаза! А как иначе будущие ювелиры натренируют глаз? Вот это, я вам скажу, профессия — не чета журналистике, когда даже во имя политеса не удержаться от вопроса об отношении студентов-экономистов РЭУ к украинским событиям и экономическим санкциям ЕС против России...

Ответы на эти вопросы приводить не буду по причине их предсказуемости. Лучше завершу статью рассказом о... щуке. В лаборатории рыбных товаров, куда нас также привели, дотошные студенты проверяли состав рыбных консервов. Дух стоял — как на морской пристани! А под самым потолком на шкафу красовалось чучело огромной щуки, выловленной, по уверению сопроводительной надписи, самим Леонидом Ильичом Брежневым и подаренной "личному консультанту", доценту факультета Демьяну Демьяновичу Бакаевичу. Угостил ли доцент своих студентов знатным трофеем или съел щуку в одиночку, не проводя никакой лабораторной экспертизы, в надписи не говорилось.

Вместо послесловия

Белорусских студентов в РЭУ ждут. Обещают: не только научат основам бизнеса, но и помогут его наладить. Хорошо это или плохо для нашей страны? Мое мнение: тот, кто хочет учиться и имеет больше шансов сделать это за пределами родины, чем у себя дома, обязательно поедет за знаниями. В какую страну и навсегда ли — вопросы открытые. Ибо и мир нынче открыт. Вот простое доказательство. В рамках пресс-тура мы побывали в качестве гостей РЭУ на выставке "Экономическое и бизнес-образование", проходившей в гостинице "Рэдиссон Славянская". На минуту остановились возле стенда Университета Западной Австралии. Узнав, что мы из Беларуси, представители далекого вуза тотчас взяли наши координаты и уже прислали приглашение на учебу в свою страну.

Людмила СЕЛИЦКАЯ.

Москва.

СКАНДАЛ

Не ўпісаўся ў кантэкст

Мастацкая выстава секцыі "Пагоня" Беларускага саюза мастакоў "АРТ-ВОРША-РУБОН!", прысвечаная 500-годдзю бітвы пад Оршай, адкрылася ў мінскім Палацы мастацтва. Без скандалу не абышлося: у апошні момант з экспазіцыі знялі дзве карціны мастака **Аляксея Марачкіна**.

"Я проста ўзрушаны ад нечаканасці!" — заявіў Марачкін.

Паводле ягоных слоў, на адной з карцін можна было пабачыць канькабежца ў масцы хакеіста на фоне атамнай электрастанцыі. Другая карціна была прысвечана канфлікту Расіі і Украіны.

"На пярэднім плане засмучоны Хрыстос, і наверсе яго святыя выказванні: „Новую запаведзь вам даю — любіце адзін аднаго, як я вас люблю". І вось гэтая арда ўсходняя, агрэсіўная натоўпам ідзе наперад, крышыць і ламае ўсё. І вось гэта чыноўнікам не спадабалася", — распавёў мастак.

ЗНАЙ НАШИХ!

Золотой голос

Белорусский тенор Павел Петров удостоен II премии III Международного конкурса вокалистов имени Муслима Магомаева, который прошел в Москве. Также молодому солисту Большого театра Беларуси присуждена специальная стипендия от Фонда Владимира Спивакова.

В состязании вокалистов, способных проявить свой талант и мастерство в исполнении как классического, так и эстрадного репертуара, приняли участие исполнители из 9 стран, отобранные из нескольких сотен профессиональных певцов. В состав жюри вошли ведущие оперные артисты, выдающиеся деятели искусства из России, Азербайджана, Италии и Монголии: председатель жюри конкурса — народная артистка СССР Тамара Синявская, народная артистка СССР Елена Образцова, народный артист СССР и Азербайджана Фархад Бадалбейли, народный артист России, художественный руководитель театра "Геликон-Опера" Дмитрий Бертман, артистический директор оперного театра Сан-Карло в Неаполе (Италия) Винченцо Де Виво, оперный певец Франко Фарина (Италия) и другие.

На счету у Павла Петрова, который обучается в Белорусской государственной академии музыки, победы в нескольких престижных вокальных конкурсах.

В 2013 году тенор был удостоен II премии Международного конкурса вокалистов имени Станислава Монюшко в Варшаве и I премии Международного конкурса молодых исполнителей имени Марии Биешу в Кишиневе. В 2014 году Павел Петров получил золотую награду в номинации "Академическое пение" на Первых открытых молодежных Европейских Дельфийских играх.

В оперной труппе Большого театра Беларуси Павел Петров с 2012 года. В его репертуаре — партии Ленского в "Евгении Онегине" П.Чайковского, Молодого цыгана в опере С.Рахманинова "Алеко", Франка и Эйлера в комической опере В.А.Моцарта "Директор театра".

24 октября молодой тенор дебютирует в партии Альфреда в опере "Травиата" Дж. Верди.

СПОВЕДЗЬ

Таццяна МАКЕЕВА:

«Тое, што цяпер паказваюць у серыялах пра расійскую міліцыю, можна параўнаць і з нашай сістэмай...»

Былая супрацоўніца міліцыі Таццяна Макеева сем гадоў спрабуе аднавіцца на працы. Жанчына кажа, што пайшла працаваць у міліцыю таму, што марыла аб гэтым з дзяцінства. Але на службе ў Дзяржынскай міліцыі яна сутыкнулася з такімі перашкодамі, якія не змагла пераадолець. І тым не менш…

— **Таццяна, што перашкаджае вярнуцца на "службу дні і ночы"?**

— Банальная судзімасць. Згодна з законам, я не магу больш працаваць у сістэме МУС. Мяне ж абвінавацілі ў тым, што я незаконна вызваліла чалавека ад крымінальнай адказнасці і пакаралі ўмоўна на два гады.

— **І ўсё роўна цягне на былую працу?**

— Так. Усё жыццё я марыла працаваць у міліцыі. Мой бацька быў міліцыянерам, і я хацела прадоўжыць дынастыю. Спачатку скончыла педагагічнае вучылішча, а потым, у 1993 годзе, паступіла ў Акадэмію МУС і паспяхова скончыла яе ў 1997-м. Па размеркаванні трапіла ў аддзел па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю. Работа мне вельмі падабалася. Працавала, можна сказаць, суткамі.

— **Тады вы ж не маглі не бачыць, што на практыцы ўсё зусім не так ідэальна, як уяўлялася?**

— Натуральна. Даведалася, што некаторыя мае калегі ўжываюць не вельмі сумленныя метады. Было такое, што людзей прымушалі агаворваць сябе. Часам абяцалі перадаваць пасылкі, харчы, лепшыя ўмовы на месцы адбыцця пакарання. Бывала такое, што раптам нейкі пакараны чалавек з "зоны" дасылае прызнанне, што менавіта ён здзейсніў злачынства ў справе, якую мы называем "глухаром". А калі я пачынала праводзіць следчыя дзеянні, то высвятлялася, што ён ніякага дачынення да гэтай справы не мае. Такім чынам аператыўнік зарабляў сабе бонус, а чалавек, які сябе агаварыў, нічога не губляў. Яму нават яшчэ і лепш: звозяць, дадуць дадатковую пайку, цыгарэты — усё ж нейкая разнастайнасць. Вось так паляпшаліся паказчыкі. З гэтай мэтай даволі часта следчыя "вешалі" на людзей злачынствы, якіх тыя не здзяйснялі. Тое, што цяпер паказваюць у серыялах пра расійскую міліцыю, можна параўнаць і з нашай сістэмай. Правіла ніхто не адмяняў — браць і дзяліцца з начальствам. Не будзеш дзяліцца — будзеш вінен і адкажаш за гэта.

— **Вы працавалі аператыўнікам. Значыць, былі ў курсе ценявой дзейнасці мясцовых кіраўнікоў?**

— Шмат чаго ведала, але, калі я здабывала аператыўную інфармацыю аб тым, што нехта з тых самых начальнікаў прадпрыемстваў ужываў крымінальныя схемы з мэтай свайго абагачэння, то бачыла, што яна не мела ніякіх перспектыў.

— **Ружовыя акуляры зляцелі?**

— Ды не сказала б... Я ўсё роўна верыла ў справядлівасць і не дапускала думкі, што ў нас можа быць карупцыя.

— **Але ішоў час…**

— У 2005 годзе я пахавала мужа і засталася з двума маленькімі дзецьмі. У наступным годзе я пачала адчуваць на сабе прэсінг з боку кіраўніцтва па рабоце і звязваю гэта з маімі расследаваннямі дзеянняў некаторых высокапастаўленых асоб. Нічым іншым, як помстай і жаданнем ізаляваць мяне ад расследаванняў, я патлумачыць гэта не магу. Спачатку я атрымала дзве вымовы за тое, што нібыта не выканала план па аператыўнай рабоце, то бок мала прыцягнула да супрацоўніцтва агентаў. Адразу пачала дабівацца справядлівасці, пайшла ў міністэрства, і ў выніку вымовы знялі.

— **Начальства змірылася з гэтым?**

— Якое там! Мяне перавялі з аператыўнай работы ў аддзел дазнання. Толькі там пачало прыходзіць разуменне таго, наколькі ў нас прагніла ўся прававая сістэма. Калі я праводзіла дазнанне, а потым гэтая справа развальвалася і не трапляла ў суд, мяне абвінавачвалі ў тым, што я псую паказчыкі раскрывальнасці. Незадаволенасць маёй працай назапашвалася, але я не хацела сябе ламаць, бо ўсё роўна верыла ў вяршэнства закона.

У сакавіку 2006 года мне даручылі расследаваць крымінальную справу, па якой чалавека абвінавачвалі ў хуліганстве. Пасля ўсіх допытаў мне стала зразумела, што чалавек невінаваты і справу трэба спыніць. Ну і напісала пастанову аб спыненні. Але, згодна з крымінальна-працэсуальным кодэксам, справа лічыцца спыненай, калі гэта зацвердзіў начальнік аддзела дазнання. Маю пастанову так і не зацвердзілі, а супраць мяне самой распачалі службовую праверку. У выніку — паніжэнне ў пасадзе і адначасова пракуратура распачала супраць мяне крымінальную справу. Мяне пакаралі двума гадамі ўмоўна, абвінаваціўшы ў незаконным вызваленні асобы ад крымінальнай адказнасці. І гэта пры тым, што вызваленне ад адказнасці — гэта прэрагатыва пракурора.

— **А абскардзіць прысуд, дабіцца перагляду справы можна было?**

— Я так і зрабіла — падала касацыйную скаргу. Дарэчы, судовае рашэнне адмянілі і справу накіравалі на новы разгляд. Суддзі напісалі ў пастанове, каб далі належную ацэнку той самай пастанове, з-за якой мяне абвінавацілі. Яшчэ яны напісалі, каб канкрэтна вызначылі, што я зрабіла незаконна. Але... Колькі я ні спрабую на працягу сямі гадоў дабіцца выканання судовага рашэння — усё бессэнсоўна. Я натыкаюся на сцяну, і, чым больш праходзіць часу, тым ясней я разумею, што ўсе мае высілкі не дадуць ніякага плёну.

— **А як вашы калегі зрэагавалі на тое, што адбылося з вамі? Спачувалі?**

— Не. Баяліся павітацца. Людзі, з якімі мы адзначалі разам святы, дзяліліся нейкімі сваімі жыццёвымі гісторыямі, перабягалі дарогу, як толькі бачылі мяне здалёк. Нават следчы, які быў не тое што маім былым калегам, але нават прыяцелем, падчас таго, як расследавалася мая крымінальная справа, грозна шыпеў мне: "Падпісвай! Усё роўна нічога не зробіш! Давай падпісвай, а табе сказаў!" Ну, яго тэрміны падціскалі. Я разумею. Але не чакала такога.

— **Калі б цяпер перагледзелі справу і скасавалі судзімасць, вы зноў пайшлі б туды працаваць і зноў віталіся б з калегамі, нібыта нічога не адбылося?**

— Так. Я добра разумею і нават маю прыклады таго, наколькі карупцыя ўкаранілася ва ўсіх галінах улады. Але мне ўсё роўна хочацца займацца сваёй справай, бо ведаю, што нічога лепш рабіць не ўмею, і ўсё роўна люблю гэтую справу... Разумею, што ў ранейшыя часы таксама існавалі праблемы, але абсалютна перакanана, што такога прававога бязмежжа тагачасныя законнікі не маглі сабе нават уявіць. Мяне вельмі турбуе, што будзе далей. Якія людзі будуць весці барацьбу са злачыннасцю? Хто будзе стаяць на абароне інтарэсаў закона і простых грамадзян? Сёння кожны з нас, незалежна ад таго, у якой сістэме ён працуе, можа патрапіць пад рэпрэсіі, бо механізмы абароны ўвогуле адсутнічаюць. Я ў гэтым пераканалася на сваім уласным досведзе. У нас сёння ёсць толькі тэлефоннае права. Канешне, цынічнымі падаюцца абвяшчэнні пра нейкую барацьбу з карупцыяй. Хто і якімі метадамі будзе з ёй змагацца? Мая справа абсалютна прыватная, але яна дэманструе ўсю гніласць гэтай сістэмы. Ці можна яшчэ нешта змяніць? Я асабіста выйсця не бачу. Дык што рабіць? Чаго чакаць? Здавалася б — сядзі ўжо і маўчы. Але я ўсё роўна буду дабівацца адмены судзімасці. Гатова працаваць з самых нізоў, але займацца сваёй справай.

Любоў ЛУНЁВА.

СТОЛИЦА

За кольцевую дорогу!

В Минске многие предприятия ожидает переселение за кольцевую дорогу. Связано это как с необходимостью оздоровления экологии, так и с рядом других причин. Вот список предприятий, которые подлежат выносу за город до 2015 года.

Предприятие	Старая площадка	Новая площадка
РУП "Минский авиаремонтный завод"	ул.Аэродромная, 10	Национальный аэропорт Минск
РУП "Аэропорт Минск-1"	ул.Короткевича, 7	Национальный аэропорт Минск
РДПУП "Минская типография"	пр-т.Дзержинского, 1	пос.Атолино (Минский р-н)
РУП "Станкостроительный завод им.Кирова"	ул.Красноармейская, 21	Территория УП "МЗАЛ им.Машерова"
ОАО "МЗОР"	ул.Октябрьская, 16	Территория ОАО "Минский подшипниковый завод"
Филиал "Птицефабрика им.Крупской ОАО "1-я Минская птицефабрика"	ул.Нововиленская, 25	пос.Большевик (Минский р-н)
ПРУП "Будтэх"	ул.Долгобродская, 16а	Промузел "Западный"
Филиал УП "Миноблгаз" Минское РПУ	ул.Гурского, 22а	пос.Озерцо (Минский р-н)
Дрожжевой комбинат	ул.Октябрьская, 14	г.Слуцк
ПТРУП "Минск-Кристалл"	ул.Октябрьская, 15	Промзона "Колядичи"
ОАО "Белорусские обои"	ул.Обойная, 12	Промзона по ул.Горецкого
ОАО "Сукно"	ул.Клары Цеткин, 7	Территория предприятия по ул.Матусевича, 33

ПРЭМ'ЕРА

Сон драматургіі спараджае нуду ў зале

«Тата» — прэм'ера ў купалаўцаў

Бацька жыў у вёсцы адзінадзінюткі, хаця меў пяцёра дзяцей. Чатыры дачкі і малодшага сына Сашку. Працаваў ён ад світанку да ночы, не ўмеў сядзець склаўшы рукі. Так за працай і памёр — нешта ладзілі з сябрам Юрасікам. Праваліўся пад сцэну — значыцца, пайшоў у зямлю. І вось тады стаў ён Татам, таму што малодшы яго, Сашка (артыст Раман Падаляка), вайсковец, маёр, выйшаў у адстаўку, стаў жыць у бацькавай хаце і весці размову з памерлым, называючы яго толькі Татам.

Але ні жыць спакойна, ні спаць не дае яму пытанне: ці любіў яго Тата? І тады ці то экстрасэнс, ці то псіхатэрапеўт-гіпнатызёр Альберт прымушае яго спаць, і сніць ён заўсёды бацьку і размаўляе з ім. Але Тата (народны артыст СССР і Беларусі Генадзь Аўсяннікаў) чалавек негаваркі і пра пачуцці не можа сказаць ні слова. Замест таго вучыць сына, як трэба чысціць калодзеж...

А дочкі з'яўляюцца ў вёсцы толькі пасля пахавання і не ідуць да Сашкі ў хату, таму што вырашылі яе прадаць, а грошы падзяліць. Прыехала нават Наталля, якая даўно ўжо падалася на заробкі ў Канаду. Менавіта на яе і запісана бацькава маёмасць.

Сустракаюцца яны на могілках, дзе пахаваны бацька і маці, выпіваюць самагонкі і... пускаюцца ў скокі. І сварацца, бо Сашка ж супраць продажу. А сёстрам і рабіць няма чаго, бо не выпісаны характары аўтарам — Дзмітрыем Багаслаўскім. Самая каларытная — Зіна (артыстка Вольга Няфёдава), бо яна п'янтоска. А такі вобраз лягчэй за ўсё зрабіць яскравым. Сашка прапануе ім адчапнога — велізарны пачак грошай, які даў яму Альберт. Але калі знялі тое, ува што быў загорнуты пачак, выявілася, што там не грошы, а нейкія паперкі і іх дзіцячыя фотаздымкі, і нібыта ўсе расчуліліся. І ўжо не зразумець, ці ўсё гэта адбываецца на яве альбо ўва сне.

Ёсць у драматургіі такі, самы лёгкі, спосаб: калі абставіны, дэталі, характары не супадаюць, не звязваюцца, аб'явіць, што ўсё адбывалася ўва сне. А тады не трэба ні сэнсу, ні логікі. Жанр п'есы так і заяўлены: "сон у дзвюх дзеях".

Здавалася б, такая актуальная тэма — адзінокія бацькі, няўдзячныя дзеці, раскаянне, што спазніліся... Але не здолеў аўтар напісаць так, каб кранала, каб сціскала горла...

І калі акцёрам няма чаго рабіць, за іх працуе выбітны майстра, мастак-сцэнограф Барыс Герлаван. Яны маўчалі, а за іх крычалі, плакалі, пакутавалі дэкарацыі-кінапраекцыі: грозна ляцелі аблокі, да зямлі гнуліся дрэвы, круціліся ў шалёным тэмпе могілкі...

А калі гаварылі акцёры, дык старэйшых — Генадзя Аўсяннікава, Зою Белахвосцік — яшчэ было чуваць, а маладзейшых — Рамана Падаляку, Марыну Гардзіёнак — нельга было зразумець нават у трэцім радзе партэра.

Я глядзела спектакль на прэм'еры. Але "ўдзячныя" гледачы чамусьці не запрашалі выйсці на сцэну ні аўтара Дзмітрыя Багаслаўскага, ні рэжысёра Кацярыну Аверкаву. Незразумела, чаму гэты спектакль прапанавалі на Міжнародны форум "ТЕАРТ". Ці ж не было нічога лепшага?

Мая ГАРЭЦКАЯ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Выдавец Янушкевіч

Першая ж кніга, што выйшала ў гэтым выдавецтве, стала сапраўднай падзеяй і выклікала вялікі рэзананс. Як прафесійны навуковец вырашыў заняцца выдавецкім бізнесам? Чаму ў Беларусі не чытаюць кніг уласных гісторыкаў? Пра гэта "Народнай Волі" расказаў кандыдат гістарычных навук Андрэй ЯНУШКЕВІЧ.

— Ваша выдавецтва называецца "Янушкевіч". Як узнікла ідэя яго стварэння? І чаму такая "нясціплая" назва?

— Я задаў сабе два пытанні. На першае — "Што ўмею рабіць?" — адказаў, што акрамя навукі маю досвед у выданні кніг, навуковых зборнікаў і матэрыялаў канферэнцый. Пасля другога пытання — "Чаму б не паспрабаваць працаваць на сябе?" — вырашыў стварыць выдавецтва.

А ў назве, дарэчы, ніякай нясціпласці і славалюбівых амбіцый няма. Проста я зарэгістраваны як індывідуальны прадпрымальнік, а ім дазваляюць працаваць толькі пад сваім імем. Дарэчы, гэта вельмі стасуецца з еўрапейскай традыцыяй, якая выходзіць аж з часоў сярэднявечча.

— Прафесійны навуковец ідзе ў кнігавыдаўцы. Няўжо вы спадзяецеся зарабляць на беларускамоўных кнігах па гісторыі?

— Спадзяюся. Бо хочацца рэальна зацікавіць чытача гістарычнай белетрыстыкай, якая абапіраецца на сур'ёзныя навуковыя даследаванні. Кніга павінна быць якаснай — як па стылі, так і па дызайне, і досвед суседзяў гэта выдатна паказвае. Польскія або літоўскія гісторыкі пішуць не толькі навуковыя манаграфіі. Паралельна яны актыўна супрацоўнічаюць з папулярнымі часопісамі, тэлебачаннем і радыё, прэзентуюць вынікі сваіх даследаванняў для шырокай грамадскасці. Напрыклад, у Польшчы з 1956 года існуе навукова-папулярны часопіс "Mowia wieki" ("Кажуць стагоддзі"), які выходзіць па ініцыятыве не дзяржавы, а супольнасці гісторыкаў. Тыраж у 15 тысяч асобнікаў разыходзіцца цалкам.

— А чаму ў Беларусі ніхто не ведае айчынных гісторыкаў?

— Гэта праявы савецкай традыцыі. Раней усе гуманітарныя навукі (і гісторыя не выключэнне) раўняліся на навукі дакладныя. Такімі ж дакладнымі хочуць быць і нашы навукоўцы. Складваецца ўражанне, што яны нібы "фатаграфуюць" крыніцы, імкнучыся з іх дапамогай даказаць пэўны пункт гледжання. Але акрамя тэксту ёсць яшчэ і кантэксты. На жаль, гісторыя — не матэматыка або фізіка, дзе можна паставіць эксперымент ці даказаць тэарэму. Яна рэч цалкам суб'ектыўная. Усе гістарычныя асобы былі жывымі людзьмі з эмоцыямі, перажываннямі і комплексамі. А мы часта трактуем іх як мерцвякоў, якіх гісторык дастаў з шафы. Трэба наблізіць да чытача жывую гісторыю.

— Атрымліваецца, што галоўнае ваша патрабаванне да аўтараў — уласны, суб'ектыўны пункт гледжання?

— Вядома, не. Крытэрыяў некалькі. Тэматыка павінна быць цікавай чытачу, арыентавацца на попыт і камерцыйны поспех, бо выдавецтва — не дабрачынны праект, яно існуе за кошт самаакупнасці. Зразумела, што кніга з традыцыйнай назвай "Усенародная барацьба партызан супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў", ды яшчэ напісаная сухой акадэмічнай мовай, не будзе карыстацца вялікай папулярнасцю. Асновай кнігі мусіць з'яўляцца менавіта беларускі (а не рускі ці польскі) погляд на гістарычную праблему. Ствараць рукапісы павінны прафесіяналы, а не аматары, якія выдаюць сябе за знаўцаў па самых разнастайных праблемах і пішуць па пяць кніг у год. (Я ў такія цуды не веру.) Таму мы робім стаўку на навукоўцаў, якім ёсць што распавесці і якія ўмеюць добра пісаць.

— Што ўжо зроблена выдавецтвам? Якія вашы далейшыя планы?

— Пакуль выйшлі дзве кнігі. Даследаванне Пятра Дружджа "Бітва пад Оршай 1514 года", перакладзенае з польскай мовы, а таксама кніга Анатоля Трафімчыка "1939 год і Беларусь: забытая вайна". Праз два тыдні з'явіцца праца Аляксея Шаланды "Таямнічы свет беларускіх гербаў: шляхецкая геральдыка ВКЛ". У лістападзе — даследаванне Міколы Волкава, прысвечанае артылерыйскаму парку Радзівілаў. У больш далёкай перспектыве плануюцца кнігі пра нарманскі след у гісторыі Беларусі, пра бітвы пад Клецкам і Улай, інтымнае жыццё магнатаў і шляхты ў XVI—XVIII стагоддзях. Дарэчы, усе аўтары атрымаюць ганарар, няхай і сціплы. Матэрыяльнае заахвочванне мусіць сведчыць, што і на творчасці можна зарабляць.

— Не баіцеся, што пад вокнамі выдавецтва будуць стаяць пікеты абураных ветэранаў, калі вы будзеце выдаваць кнігі пра "няправільную гісторыю"?

— Абсалютна не баюся. Няхай пішуць сваё, толькі на якасным узроўні, няхай распачынаюць дыскусіі. Кожны аўтар мае права на сваё меркаванне. Англічанін можа быць і кансерватарам, і лібералам, але ўсё роўна застанецца англійскім патрыётам. А ў нас, калі ты ліберал, дык вораг для кансерватараў.

Скажу больш: часам нязгоду могуць выказаць людзі, якія прытрымліваюцца нацыянальных пазіцый. Напрыклад, расійскі гісторык Аляксей Лобін змяншае лічбу ўдзельнікаў Аршанскай бітвы 1514 года з маскоўскага боку з 80 тысяч да 12 тысяч. Можна падняць вэрхал і абвінаваціць яго ў нападзенні на святое. А можна спакойна выслухаць аргументацыю і высунуць свае довады. Сапраўды, 80 тысяч — неверагодная лічба (для таго часу так рабілі ўсе летапісцы або аўтары хронік). Але і лічба 12 тысяч (а з улікам баявых слуг — не менш за 25 тысяч) — вельмі высокая для сярэднявечча. Нездарма бітва пад Оршай увайшла ў гісторыю як "Вялікая бітва". І факт разгрому маскоўскага войска, унушальнай перамогі і трыумфу нашай зброі ў нас ніхто не адбярэ.

Памыляюцца людзі, якія, кіруючыся патрыятычнай пазіцыяй, прызвычаіліся глядзецца ў крывое люстэрка міфаў і перакручаных альбо нявывучаных фактаў. Раней ці пазней яно разаб'ецца, а праўда ўсё роўна стане вядомай. Адзіная зброя, якая ў нас застанецца, будзе толькі праўда. Менавіта яе мы павінны прытрымлівацца.

Гутарыў Максім ПЛОТНІКАЎ.

С НАТУРЫ

Торговка и поэзия

Она демонстративно отворачивалась от камеры:

— Мне 73 года!

Я урезонивала:

— Софи Лорен еще больше!

Она быстро парировала:

— Ну, так женщина всю жизнь перед зеркалом тренировалась. А я всегда лицом книзу, за иглой. Еще в первый класс пошла в школу с книжками и — с вышиванием! Учительница потом маму в школу вызывала: зачем заставляете малую трудиться? А я по любви! Больше всего на свете люблю вышивать. Так раньше мама ругала, теперь дочки ругают: зачем вы так много работаете? А я все одно — до 12 ночи с иглой сижу.

Торговка махала на меня руками, но, в общем, не сердито, даже по-свойски. Я чувствовала, что настроение у женщины хорошее, хоть она и не хочет фотографироваться для газеты. Ну, это понятно — торговля-то на улице полулегальная. Но совсем отвернуться от меня не выходило, покупатель на ее яркий товар шел, можно сказать, стаей. Около богатых гарнитуров — женских блузок, мужских рубах, платьев, рушников — то и дело останавливались прохожие. Спрашивали цену, трогали руками тончайший лен, холст, батист. Гладили плотный узор, не доверяя, видимо, глазам — не печатный? Ручная работа? Да и просто стояли, практически разинув рты. Красивый товар! По теперешним временам редкий, притягательный. Да еще так мастерски выполненный: алой нитью по снежно-белому полю. Национальная одежда — мода на все времена. Живая поэзия. И — лежит прямо на асфальте. На стихийном рынке по дороге на Комаровку среди носков, петрушки и веников. Аж сердце защемило.

— Почему не за прилавком? Такая утонченная работа... А для пенсионеров часть торговых мест на рынке без арендной платы, бесплатно, — пробую завязать разговор с торговкой. Уже узнала, что она приезжает в Минск издалека, из Брестской области. Да и по мягкому говору чувствую, что женщина с нашего южного приграничья.

Мастерица отвечает:

— На Комаровке для моего товара рядов нет. А в Ждановичи, на "поле чудес", ехать не хочу. Ай, да там покупатель не тот. Лучше я здесь... Скромненько два дня в неделю, в пятницу и субботу, прихожу и стою.

Что ж, оно понятно, по улице Веры Хоружей покупатель ходит толпами, много молодежи. И, видимо, есть спрос...

— Да, — соглашается рукодельница. — Миллиона два в неделю зарабатываю. И все внучкам отдаю, студенткам.

— А где они учатся? — спрашиваю о любимых внучках, чтобы подобраться ближе к сердцу неприступной торговки.

— В Киеве! — с явной гордостью докладывает женщина.

Неожиданный поворот.

— И сами вы по национальности?..

— ...украинка! — торжественно завершает фразу женщина.

Вот оно что... Какие рисунки выводит настоящая жизнь! Для украинских девушек их бабушка успешно зарабатывает на белорусском декоре в Минске. Впрочем, я показывала фотографию этих вышиванок известному этнографу, доктору исторических наук Любови Раковой. Она сказала — ромбы на блузах характерны вообще для всех славян: белорусов, украинцев, русских. Очень часто узоры на нашей одежде общие. Да только ли узоры... Судьбами повиты. А вот взялись за оружие. Да с таким остервенением. Будто ненависть жила в двух народах всегда, но только лежала до поры до времени под спудом. Да не верю я, не желаю в это верить!

Кто-то из покупателей, слыша наш разговор, добавляет со значением:

— Вы у нас герой.

Буквально на днях главный дирижер Большого театра Виктор Михайлович Плоскина, работающий по совместительству главным дирижером и в оперном театре Харькова, рассказывал мне о небывалом подъеме патриотизма в Украине. Национальную одежду надели и женщины, и мужчины. И дети, и молодежь. Говорил мне не без гордости — он-то сам родом со Львовщины. "А вы, белорусы..." — читала я в его глазах немой упрек. Теперь я знаю, что ему ответила бы. Да, массово, напоказ не носим. Но покупаем! И киевские студентки в украинских блузах, получая "белорусский гонорар" от бабушки, лишний раз, может быть, в кафе смогут зайти, чтобы горячего поесть. Обедать надо даже патриотам.

Елена МОЛОЧКО.

МАЙЦЕ НА ЎВАЗЕ

Пакіньце тэлефон для інспектара ДАІ

Пачала дзейнічаць новая інструкцыя аб прымусовай эвакуацыі аўтамабіляў. Дакумент зацверджаны ўрадавай пастановай.

Вызначана, што рашэнне аб прымусовай эвакуацыі прымаюць супрацоўнікі ДАІ. Пры гэтым інспектар павінен агледзець аўтамабіль у прысутнасці ўладальніка ці яго прадстаўнікоў. Калі ж гаспадара не знайшлі, то павінны ўзяць як мінімум двух панятых і скласці адпаведны пратакол. Па магчымасці ДАІ павінна робіць фота- або відэаздымку і далучыць гэтыя матэрыялы да справы аб правапарушэнні.

Доступ уладальніка аўтамабіля або прадстаўніка ўласніка да эвакуяванага транспартнага сродку, згодна з новымі правіламі, магчымы кругласутачна, але толькі ў прысутнасці ахоўніка стаянкі. Пры гэтым гаспадар павінен аплаціць паслугі стаянкі і эвакуатара. Для атрымання сваёй машыны трэба мець дакументы на яе і правы кіроўцы. Асобам у стане алкагольнага ці наркатычнага ап'янення машыну не вернуць. У выпадку адмовы плаціць за стаянку грошы спаганяюць у судовым парадку.

Аўтамабіль прымусова адбуксоўваюць, калі ён чыніць перашкоды для іншых транспартных сродкаў, руху, працы транспарту аператыўнага прызначэння або дарожна-эксплуатацыйнай, камунальнай службаў. Прычым інспектары ДАІ, прымаючы рашэнне аб эвакуацыі, цяпер абавязаны зрабіць магчымыя захады, каб паведаміць уласніку аўто аб неабходнасці адагнаць машыну самому (так што пакідайце на бачным месцы свае нумары тэлефонаў).

Таксама супрацоўнік ДАІ мае права заблакаваць кола машыны. Блакуецца толькі пярэдняе левае кола. Здымаць блакіроўку цяпер будуць у прысутнасці гаспадара ці яго прадстаўніка.

ЧУЛІ?

Цягнікам на самалёт

З 7 лістапада ў Нацыянальны аэрапорт Мінск пачнуць хадзіць цягнікі. Сучасныя трохвагонныя дызель-цягнікі будуць курсіраваць штодня ў тэставым рэжыме ад станцыі Мінск-Пасажырскі.

Пра гэта паведаміла прэс-служба Беларускай чыгункі. Ад канцавога пункту непасрэдна ў аэрапорт пасажыраў будзе падвозіць аўтобус. Агульны час падарожжа з улікам перасадкі зойме каля 70 хвілін: 55—56 хвілін на цягніку, 4—5 хвілін — на аўтобусе.

Кошт паездкі складзе 25 тысяч рублёў у адзін бок з улікам праезду на аўтобусе. Набыць квіткі можна будзе ва ўсіх пунктах афармлення праязных дакументаў Беларускай чыгункі, у тым ліку праз плацежна-даведачныя тэрміналы ў білетных касіраў і праз тэрміналы самаабслугоўвання, усталяваныя ў аэрапорце.

У трохвагонным дызель-цягніку ад польскай кампаніі PESA Bydgoszcz прадугледжаны 143 месцы для сядзення. Гэта камфартабельныя вагоны з мяккімі крэсламі, з кандыцыянерамі, прыбіральнямі і электраразеткамі. У цягніку прадугледжана зона для пасажыраў з абмежаванымі магчымасцямі.

АДРЕС

В пустынь за исцелением

По решению синода белорусской православной церкви недалеко от деревни Хмелево Жабинковского района из Спасо-Преображенского прихода образовалась единственная в Беларуси Хмелевская Пустынь.

Пустынь — это небольшой монастырь (религиозная община монахов, принявших единые аскетические правила жизни, церковь и жилые помещения) в удаленном и богатом историей месте.

На сегодняшний день в Беларуси действуют 5 мужских и 8 женских монастырей. Не закрывался за всю историю своего существования только Жировичский Свято-Успенский мужской монастырь. Хмелево, что в пяти километрах от Жабинки, люди и раньше называли святым местом!

...На красивом небольшом холме в окружении соснового леса стоит голубая Спасо-Преображенская церковь. Крестообразная в плане, с пятигранной апсидой (алтарным выступом) и двумя ризницами. Церковь построена в 1725 году, заложена в праздник Преображения (Второй Спас). В XIX веке частично перестроена, тогда же рядом с храмом построили деревянную звонницу.

Интересна история создания этого храма. Почти триста лет назад эти земли принадлежали гетману Великого Княжества Литовского. И в тех местах в имении местного помещика случился пожар. Сгорела часовня (небольшая культовая христианская постройка). Но в пепле нетленной оказалась икона Божьей матери Ченстоховской (хотя писана она на холсте), которую и нашел сам помещик после того, как во сне к нему явилась с наказом сама Матерь Божья. С образом в руках искал помещик место для строительства новой церкви... Более живописного места, чем то, где возведен храм, в окрестностях нет. Возвышенность вроде и небольшая, но окрестности видны, как на ладони. Хотя и в гору, но идти легко. Рядом с церковью — большое ухоженное кладбище, действующее и поныне.

Настоятель Спасо-Преображенской церкви — иеромонах отец Серафим (в миру Василий Иванович Петручик), местный, из Жабинки. Служит здесь шестой год. И после того, как его молитвы стали помогать людям, у батюшки появилась идея создать на этом месте мужской монастырь со статусом Пустыни. Место понравилось владыке Брестскому, архиепископу Константину (ныне покойному), и он благословил отца Серафима на устройство монастыря. После благословения владыки за истекшие полгода построены братский корпус и трапезная. Заложен фундамент еще одного корпуса. В перспективе — кладбищенская часовня и домик для настоятеля. В деревне Хмелево куплен и обустраивается дом под гостиницу для помощников. Все строительство ведется на пожертвования. Вроде церковь и не маленькая, но всех желающих не вмещает, поэтому на ступеньках храма установлены динамики, то есть можно слушать службу на улице.

Почти день я провела среди прихожан и паломников, сумела подойти к иконе Божьей Матери Ченстоховской. Большая, под стеклом, в красивом золотом окладе, икона находится на иконостасе слева. На иконе Матерь Божья с ребенком на руках. На головах у обоих короны, вокруг голов сияние — символ святости.

Некоторые исцелившиеся в знак благодарности оставляют на иконе золотые цепочки, кольца, крестики. Взглянув на номерные знаки стоящих у ворот обители машин, понимаешь, что за исцелением едут издалека.

Об исцелениях ходят легенды. О них мне рассказали местные прихожанки. Вот несколько историй. Рассказывают о мужчине, которому врачи вынесли страшный приговор — рак. Но после посещения Хмелевской Пустыни больной пошел на поправку.

Услышала я историю и о мальчике, больном эпилепсией. После молитвы отца Серафима мальчик выздоровел. Особо помнят о десятилетней девочке, у которой отказали ножки. Батюшка отслужил над ней молебен, а уже через неделю девочка сама пришла в церковь.

В тот день, когда я была в пустыни, шло богослужение. Отец Серафим говорил о восьми главных страстях: чревоугодничестве, прелюбодеянии, сребролюбии, гневе, печали, унынии, тщеславии и грубости. И вдруг какой-то даме стало плохо: она начала кричать, корчиться, плакать... Отец Серафим подошел к ней, помолился, и она стала успокаиваться.

А настоятель церкви отец Серафим продолжал: "Кто низложил первые три из главных страстей, тот низложил вместе и пять последних, но кто не радеет о низложении первых, тот ни одной не победит. Грехи наши — причина несчастий, бед и страданий, а за прихоти человек получает возмездие через болезни..."

О своем даре отец Серафим не любит говорить. А его послушники мне сказали так: "Это Господь исцеляет, а отец Серафим всего лишь проситель. А раз человек пришел в храм, то хочет помочь себе сам, а настоятель ему чуточку поможет".

И действительно так!

Заступницей и целительницей в Хмелевской Пустыни является икона Божьей Матери Ченстоховской. Не так давно в церкви случилась кража. Украли и икону Божьей Матери. Но воров поймали. А когда отца Серафима пригласили опознать украденные вещи, он, не глядя, взял сверток. Там и была икона Божьей Матери Ченстоховской.

А теперь — о самом иеромонахе, отце Серафиме. Ему за сорок. Высокий, с правильными чертами лица, с черными, как смоль, бородой и волосами, пронзительным взглядом. В Кобринском художественном училище, где он когда-то учился (сегодня у училища статус высшего), его помнят и мастер, и преподаватели.

После училища мирянин Василий Петручик отправился в Жировичский мужской монастырь. Пять лет был послушником, затем принял постриг и имя Серафим, в переводе — пламенный. Может, это и созвучно его идее создания монашеского скита?

Нина МАРЧУК.

МАЗАІКА

«Гомель» выйшаў з чорнай паласы

Футбалісты "Гомеля" атрымалі перамогу пасля пяці паражэнняў запар.

Першую перамогу на другім этапе чэмпіянату атрымалі футбалісты "Гомеля". 26 кастрычніка пасля пяці паражэнняў запар яны выйгралі на сваім полі ў навапалацкага "Нафтана" — 3:0.

У другой шасцёрцы бабруйская "Белшына" саступіла дома "Мінску" — 1:2, брэсцкае "Дынама" — "Слуцку" — 0:2, а магілёўскі "Днепр" згуляў унічыю з гродзенскім "Нёманам" — 1:1.

Мінскі БНТУ ў 1/16 фіналу Кубка кубкаў згуляе з нямецкім клубам

Адзін з лідараў жаночага гандбола Беларусі мінскі клуб БНТУ зноў аказаўся мацнейшым за літоўскі "Жальгірыс" і зараз згуляе ў асноўнай сетцы Кубка кубкаў.

Чэмпіён Беларусі ў межах кваліфікацыйнага раўнда Кубка кубкаў у першым матчы 19 кастрычніка ў Мінску абыграў "Жальгірыс" з лікам 32:20. Выйграў БНТУ і матч у адказ, які 25 кастрычніка прайшоў у Каўнасе. Выніковы лік гульні — 28:23.

Зараз у 1/16 фіналу Кубка кубкаў у лістападзе БНТУ згуляе з нямецкім клубам "Бломберг-Ліпе".

Радзівонаў застаецца ў БАТЭ

*Форвард **Віталь Радзівонаў** працягнуў кантракт з ФК БАТЭ.*

Заканчваецца ўжо дзявяты сезон форварда ў барысаўскім клубе. Да БАТЭ Радзівонаў далучыўся на пачатку 2006 года і толькі ў першай палове 2009-га на правах арэнды выступаў у нямецкім "Фрайбургу" (другая бундэсліга).

За час, праведзены ў складзе "жоўта-сініх", Радзівонаў стаў васьміразовым чэмпіёнам Беларусі, двойчы выйграваў Кубак краіны і тройчы — Суперкубак, шэсць разоў удзельнічаў у групавых стадыях Лігі чэмпіёнаў і Лігі Еўропы.

Віталь валодае некалькімі індывідуальнымі рэкордамі: з'яўляецца лепшым бамбардзірам у гісторыі БАТЭ (118 галоў), а таксама найлепшым беларускім снайперам у еўракубках (19). Усяго ён на дадзены момант правёў у форме барысаўчан 307 афіцыйных матчаў, паведамляе афіцыйны сайт БАТЭ.

Беларуская тэнісная акадэмія адкрылася ў Мінску

Тэнісная акадэмія Беларусі ў бліжэйшым будучым можа стаць лепшай у свеце.

Такое меркаванне выказаў сёння старшыня Беларускай тэніснай федэрацыі (БТФ), старшыня Савета дырэктараў ААТ "Амкадор" — кіруючая кампанія холдынга" **Аляксандр Шакуцін** на прэзентацыі Нацыянальнай акадэміі тэніса, паведамляюць інфармагенцтвы.

Нацыянальная акадэмія тэніса размешчана ў новым корпусе Палаца тэніса, пабудаваным у 2014 годзе. У распараджэнні беларускіх тэнісістаў 8 крытых і 15 адкрытых кортаў з рознымі тыпамі пакрыцця, на якіх можна трэніравацца круглы год. Для забеспячэння трэніровачнага працэсу тут будзе створана тэнісная інфраструктура поўнага цыкла, якая ўключае ў сябе спецыялізаваны медыцынскі цэнтр, трэнажорныя залы, басейн, невялікую гасцініцу і крыясаўну для аднаўлення спартсменаў пасля гульняў і трэніровак. Таксама ў бліжэйшы час будзе прэзентаваны план будаўніцтва тэніснага цэнтра з грунтавым пакрыццём.

ПЫТАЛЬНІК

Хто зараз кіруе футбольнай зборнай Беларусі?

Пра адстаўку Кандрацьева ўсе мы чулі, як і пра тое, што зараз шукаюць кандыдатуру на пасаду галоўнага трэнера зборнай Беларусі па футболе. Але ўжо хутка адборачны матч з іспанцамі. Хто зараз рыхтуе каманду да гэтай сустрэчы?

Уладзімір КАРПОВІЧ, Мінск.

Паводле некаторых звестак, у бліжэйшы час выконваючым абавязкі галоўнага трэнера нацыянальнай зборнай павінен быць прызначаны **Андрэй Зыгмантовіч,** які да гэтага ўваходзіў у трэнерскі штаб каманды. Пад яго кіраўніцтвам і беларуская зборная будзе рыхтавацца да матча з іспанцамі, які пройдзе 15 лістапада (а 18 лістапада беларусы ў таварыскай гульні сустрэнуцца з мексіканцамі).

На пасаду галоўнага трэнера зборнай Беларусі прэтэндуюць ужо два дзясяткі замежных трэнераў, але асноўным кандыдатам называюць **Аляксандра Хацкевіча.**

Дарэчы, беларуская зборная ўпершыню за 14 гадоў пакінула топ-100 рэйтынгу ФІФА — зараз яна на 106-м месцы.

Самую нізкую пазіцыю ў табліцы ФІФА зборная Беларусі займала ў маі 1994-га — 142-е месца. А лепшы рэйтынг зборная зарабіла ў часы Бернда Штанге — у лютым 2011-га каманда дасягнула 36-га радка.

За што адлучылі Глеба?

Апошнім часам за футбольную зборную Беларусі не гуляе Аляксандр Глеб, хоць так і не вядома, за што яго адлучылі ад каманды. Можа, праясніце сітуацыю?

Сяргей ЛІЦВІНАЎ, Баранавічы.

Былы настаўнік зборнай Георгій Кандрацьеў на самай справе не браў на гульні **Глеба-старэйшага**, але так і не сказаў — чаму. Натуральна, пасля гэтага з'явілася шмат самых неверагодных чутак.

А вось брат Аляксандра **Вячаслаў Глеб** пракаментаваў гэтую сітуцыю так: *"Пісалі глупства, якому нельга верыць. Ахінея нейкая! Няхай у зборнай публічна скажуць аб гэтым. Той жа Кандрацьеў ці нехта яшчэ. Чаму ён не кажа? А пасля пачынаецца: Саша нешта там парушыў... Лухта! Саша — прафесіянал. Калі прыязджаў у зборную, заўсёды начаваў на базе. Калі трэнерскі штаб усіх адпускаў, футбалісты ехалі дадому, брат мог дазволіць са мной і маёй жонкай пасядзець у рэстаране. Ды Саша ў любым стане лепшы. Хоць практычна не п'е. Шчыра кажу: брат адзін з самых непітушчых. Калі ён будзе ў зборнай, то яшчэ запатрабуе тлумачэнняў".*

За што УЕФА можа прымяніць санкцыі да БАТЭ і Федэрацыі футбола Беларусі?

Ведаю, што падчас футбольных матчаў на "Барысаў-Арэне" Беларусь—Украіна і БАТЭ—"Шахцёр" непрыстойна паводзілі сябе балельшчыкі. Ці будуць нейкія санкцыі з боку УЕФА?

Андрэй ХОМЧАНКА, Маладзечна.

Футбольны клуб БАТЭ ўжо афіцыйна папрасіў прабачэння ў данецкага "Шахцёра" і бразільскага легіянера ўкраінскай каманды **Луіса Адрыяна** за расісцкія выкрыкі сваіх фанатаў, з-за паводзін якіх суддзя на некалькі хвілін перапыніў паядынак.

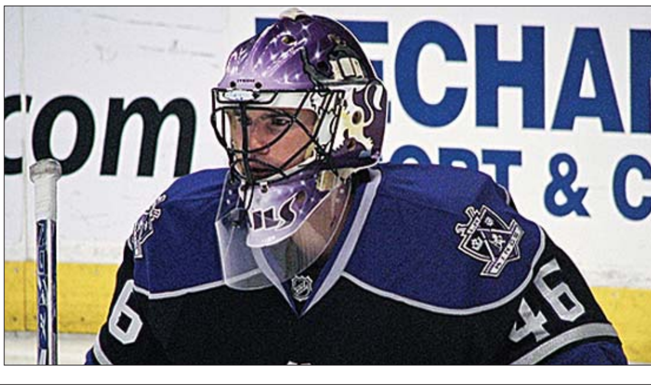
А на сайце БАТЭ з'явілася такая заява: *"Для нас гэта стала непрыемным сюрпрызам, за які сорамна перад нашымі сябрамі з Данецка. Мы не падзяляем пазіцыі асобных нашых "фанатаў". Наадварот, наш клуб лічыць любыя праявы расізму недапушчальнымі і заклікае гледачоў паважаць усіх удзельнікаў спаборніцтваў. Робім гэтую заяву не таму, што клубу пагражаюць санкцыі з боку УЕФА, а таму, што шчыра лічым такія паводзіны дзікасцю і ідыятызмам. Спадзяёмся, у далейшым на "Барысаў-Арэне" падобнае не паўторыцца".*

Чакаецца, што пытанне аб санкцыях УЕФА разгледзіць 13 лістапада. У гэты ж дзень будзе разгледжана і яшчэ адна справа, якую УЕФА завяла ў дачыненні да Беларускай федэрацыі футбола і Федэрацыі футбола Украіны ў сувязі з паводзінамі заўзятараў каманд падчас адборачнага матча чэмпіянату Еўропы—2016.

Беларуская федэрацыя можа быць пакарана за палітычныя крычалкі фанатаў, а таксама за недастатковае забеспячэнне бяспекі на гульні. Федэрацыю футбола Украіны абвінавачваюць у скандзіраванні заўзятарамі лозунгаў на палітычную тэматыку, а таксама ў выкарыстоўванні піратэхнікі прыхільнікамі зборнай Украіны.

Хто такі Дэні Тэйлар?

Чуў, што ў хакейным мінскім "Дынама" з'явіўся яшчэ адзін легіянер-варатар. Раскажыце больш падрабязна пра яго.

Віталь, Полацк.

— Склад "Дынама" папоўніў 28-гадовы канадзец **Дэні Тэйлар**. Ён нарадзіўся ў Англіі, у горадзе Плімут. У 2004 годзе быў задрафтаваны "Лос-Анджэлес Кінгз", але ў НХЛ згуляў за клуб толькі 20 хвілін у сезоне 2008 года.

Асноўную частку сваёй кар'еры ён гуляў у АХЛ і больш нізкіх паўночнаамерыканскіх лігах. У сезоне 2010/2011 ён нават ездзіў у Германію, дзе згуляў 28 матчаў за "Гамбург Фрызерс". Свой другі матч у НХЛ Тэйлар правёў праз пяць гадоў пасля дэбюту — у "Калгары Флэймз". Але і там ён згуляў усяго два матчы.

Потым хакеіст працягнуў кар'еру ў шведскім клубе "Фер'естад", дзе гуляў мінулы сезон. У 16 матчах рэгулярнага чэмпіянату яго каэфіцыент надзейнасці склаў 2,32, а працэнт адбітых кідкоў — 91,8%. Акрамя таго, на яго рахунку адзін "сухі" матч у плэй-оф і срэбраны медаль нацыянальнага першынства Швецыі.

Пагадненне з галкіперам разлічана да канца сезона.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

СКОРБИМ

Александр РУДСКИХ:

«В свое время я понял, что бороться с ветряными мельницами не стоит»

25 октября умер заслуженный тренер СССР и Беларуси по легкой атлетике, бывший глава Белорусской федерации легкой атлетики, бывший главный тренер сборной Беларуси **Александр Рудских.**

"Ушел из жизни Александр Григорьевич Рудских. Человека, более преданного своему делу — нашему делу — легкой атлетике, я не встречала. Очень мудрый был человек и в спорте, и в жизни... Очень за многое ему благодарна! Самые искренние соболезнования близким. Вечная память!" — написала в "Фейсбуке" олимпийская чемпионка **Юлия Нестеренко.**

Относительно не так давно Александр Григорьевич в интервью "Народной Воле" с болью рассказывал о состоянии дел в белорусской легкой атлетике.

— Этот вид спорта сейчас деградировал. Об этом и раньше говорилось, что называется, били во все колокола, но публикации воспринимались как какие-то кляузы обиженных людей. При этом распространялись не сплетни, а мы приводили цифры, диаграммы... И не надо было иметь много ума, чтобы задуматься над этими вопросами. А сейчас уже спохватились. Вдруг прозрели и увидели, что имеем.

— В чем, на ваш взгляд, основная проблема белорусской легкой атлетики?

— Я хочу сказать, что сегодня спорт вышел на такую высоту, что одному тренеру с громадным опытом и великолепной интуицией уже не под силу проследить за развитием спортсмена. Нужны научные и медицинские параметры, которые бы подсказывали, что спортсмен растет, а не наоборот — движется по неправильному пути. Во всем мире такие системы управления созданы. Мы тоже имеем Центр спортивной медицины, но что там получаем? Ничего. Я в свое время, работая в экспертном совете, пытался поставить дело на нужный лад, но не получил поддержки и понял, что бороться с ветряными мельницами не стоит. Написал заявление и ушел по собственному желанию.

— Некоторые белорусские спортивные чиновники заявляют, что "вся надежда в наше время — на хорошую таблетку". Отмечалось, что мы проиграли эту Олимпиаду методически и фармакологически. Мол, "россияне и немцы заходят в кабинку, делают, что им нужно, и идут метать молот. А то, на чем готовились мы, — это 1979 год".

— Ну, конечно, применяют препараты, которые можно обнаружить через 90—100 дней. Это сколько же нужно прятаться от допинг-контроля?

— Но речь, насколько я понял, идет о разрешенной фармакологии...

— Безусловно, без фармакологии не обойтись. Нужно восстанавливать спортсмена, добавлять ему силы. Но фармакология должна накладываться на соответствующий уровень подготовки человека. Вот тогда будет эффект. На одной фармакологии далеко никуда не уедешь. Потому что, если спортсмен не готов, ему можно дать любые разрешенные или запрещенные препараты, но он все равно не победит на современном уровне. Фармакология прежде всего должна способствовать восстановлению, накоплению каких-то микроэлементов. А мы серьезно этим делом не занимаемся. В нашем современном спорте я не вижу специалистов по фармакологии того уровня, который сегодня требуется. Я готов об этом заявить на любом уровне.

Александр Григорьевич Рудских ушел из жизни в возрасте 80 лет...

Алесь СИВЫЙ.

ПО ПОВОДУ

Первопроходцы

Белорусский теннис еще молод — он берет начало с 1953 года. Но сегодня успехи наших ведущих мастеров большой ракетки довольно значительны. Думаю, что достаточно назвать такие имена, как Виктория Азаренко и Максим Мирный, которые не только выигрывают многие престижные турниры, но и являются призерами Олимпийских игр в Лондоне.

Но, говоря о сегодняшних успехах, мы не вправе забывать тех, кто стоял у истоков большого тенниса в нашей стране... А их вначале было всего двое: Марат Зверев и Геннадий Петров. Первый зарождал теннис в армейском клубе, а второй — в спортивном обществе "Динамо".

Эти тренеры вытянули на себе черновую работу становления этого вида спорта и многое постигали вместе со своими учениками. И результаты их тренерской работы трудно и переоценить, и недооценить.

Самое известное "творение" Марата Николаевича — дочь Наташа, которая была победительницей первенств мира среди детей и юниоров, побеждала в "Большом шлеме".

В "Динамо" был подготовлен чемпион Европы Сергей Леонюк.

Уже тогда благодаря Марату Звереву и Геннадию Петрову, а также присоединившемуся к ним Георгию Кравкову теннис в нашей стране с каждым годом приобретал все большую популярность. Эти тренеры воспитывали своих игроков прежде всего людьми интеллектуальными. Так, Марат Николаевич часто повторял, что много и тяжело работать на корте способен только умный человек, который, несмотря даже на горечь поражения, не бросит ракетку.

Да, тогда не было Дворца тенниса, не было такого количества теннисных кортов, как сегодня, но были настоящие энтузиасты, влюбленные в свое дело.

Сегодня в стране десятки молодых тренеров работают с сотнями юных спортсменов. Главное, чтобы теперешние наставники унаследовали от первопроходцев лучшее, работали с душой, несмотря ни на какие трудности (а их хватает). И тогда результаты у наших теннисистов будут еще выше!

И в заключение хочу внести предложение: почему бы нам Дворец тенниса не назвать именем кого-то из наших теннисистов, достигших больших высот, а на стенах дворца не разместить стенды с их фотографиями и фото их тренеров? Убежден, что они это заслужили!

С уважением —

Юрий ЯСИНСКИЙ, ветеран спорта, заслуженный тренер Беларуси.

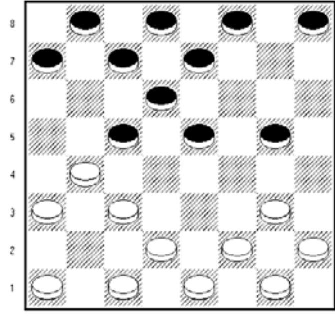
ШАШКІ

На марскім курорце Кранева

Менавіта тут, у Балгарыі, ладзіўся маладзёжны чэмпіянат свету па шашках-64. У ім надзвычай паспяхова выступілі прадстаўнікі Беларусі. **Уладзіслаў Валюк** і **Яна Якубовіч** заваявалі сярэбраныя медалі ва ўзроставых групах галоўных турніраў у юніёраў да 16 гадоў і юніёрак да 13, **Вера Хвашчынская**, **Марыя Міронава** і **Вікторыя Нікалаева** — бронзавыя сярод удзельніц да 19, 16 і 10 гадоў адпаведна. Уладзіслаў Валюк і Яна Якубовіч узнагароджаны за трэція месцы і ў хуткай праграме. Вікторыя Нікалаева стала наймацнейшай яшчэ і ў маланкавай гульні, другімі фінішавалі ў сваіх катэгорыях Яна Якубовіч і **Міхаіл Семянюк**.

У.Валюк таксама паспяхова змагаецца ў турнірах сярод дарослых. Напрыклад, у 27-м міжнародным шашачным фестывалі "Мінск-2014" набраў 12 ачкоў з 18 магчымых і паказаў другі вынік сярод 31 удзельніка. На адно ачко меней запісала ў свой актыў міжнародны гросмайстар **Вольга Федаровіч**. Перамог жа міжнародны майстар **Андрэй Толчыкаў**.

Заслугоўвае ўвагі мініяцюрная партыя, згуляная ў мужчынскім ЧРБ-64: 1.ed4 fe5 2.d:f6 g:e5 3.ab4 bc5 4.ba3 hg5 *(гл. дыяграму)*:

Белыя (У.Валюк): a1, a3, b4, c1, c3, d2, e1, f2, g1, g3, h2 11). **Чорныя** (Р.Протчанка): a7, b8, c5, c7, d6, d8, e5, e7, f8, g5, h8 (11). Выйгрыш. Свае рашэнні вы зможаце праверыць у наступным выпуску рубрыкі.

Трэніруецца Уладзіслаў у свайго бацькі Андрэя Станіслававіча Валюка — экс-чэмпіёна свету, дзеючага чэмпіёна Еўропы, міжнароднага гросмайстра. Пазнаёмцеся і з яго творчасцю — павучальным фрагментам гульні ў бліцы першынства кантынента:

Белыя (А.Валюк): a3,c3,c1,d2,f4,g1,h4 (7). **Чорныя** (А.Гаруноў): a7,b6,d6,d8,e7,f6,h6(7). Ажыццяўляецца імклівая атака:1. cb4! fg5(bc5?) 2.hf6 ee3 3.df4 de7 4.ba5! bc5 5. cb2! ef6 6. bc3 — і чорныя здаліся.

Матч дружбы

У мінулы раз мы паведамілі пра гэтае міралюбівае спаборніцтва, якое праводзіцца паміж беларускімі і ўкраінскімі складальнікамі камбінацый на 64-клетачных дошках, і прывялі пазіцыю, якая адпавядае тэме А: у зыходным становішчы адкрытая простая белых знаходзіцца на полі сёмай гарызанталі, але дамка ўтвараецца не адразу. Разгледзьце яшчэ адну задумку:

Белыя: b4, b6, c1, c5, c7, d6, g1, h2 (8). **Чорныя**: a3, a7, b2, d2, e3, f2, g5, g7 (8). Змест: g3, f2, e3, e3, f4 (e3) d8, d6x.

Прадугледжана і тэма В: адкрытыя белыя простыя адсутнічаюць на пераддамачных палях. Сёння разбярыце такую канструкцыю:

Белыя: b4, c5, d4, f4, g3, h4 (6). **Чорныя**: a3, a7, b2, d2, e7, g7, h2 (7). B6, d8, e7!!, f8x.

У арбітражную калегію ўваходзяць Віктар Шульга (Беларусь), Іван Івацка (Украіна), якія не ацэньваюць творы сваёй каманды, і незалежны суддзя Рустам Шаяхметаў (Расія). Кансультантамі могуць быць усе жадаючыя.

Праверце рашэнні

Выпуск шашак за 21 кастрычніка 2014 года: (М.Грушэўскі): dc7, h2, e7, d8, h6x.

Мікалай ГЛАДКІ.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871. Тэл.рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906 nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы: 63222 — для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 — для прадпрыемстваў і арганізацый.

Першы намеснік галоўнага рэдактара Святлана Міхайлаўна КАЛІНКІНА

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 03.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 27.10.2014 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25420 экз. Заказ №4158.